

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Zhodnocení vypovídací schopnosti účetní závěrky
podnikatelských subjektů z pohledu auditora**

Bc. Karel Kindl

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Karel Kindl

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Zhodnocení vypovídací schopnosti účetní závěrky podnikatelských subjektů z pohledu auditora

Název anglicky

Assessment of the Information Presented in the Financial Statements from the point of audit

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení vypovídací schopnosti účetních závěrek podnikatelských subjektů z pohledu auditora, identifikace a vyčíslení nejčastějších chyb, zhodnocení míry zkreslení a návrh opatření pro předcházení zkreslení účetní závěrky.

Metodika

Metodika zpracování bude vycházet ze sběru dat a studia zákonných norem, odborné literatury, článků a dalších zdrojů tištěného i elektronického charakteru. Na základě jejich prostudování bude proveden výběr adekvátních teoretických východisek řešené problematiky. Tyto teoretické poznatky budou aplikovány při zpracování praktické části vlastní práce. Vlastní práce bude vycházet ze zjištěných nesprávností v různých účetních jednotkách během auditů účetních závěrek. Pro formulaci závěrů a zhodnocení výsledků bude použita metoda komparace s teoretickými východisky a metoda analýzy a syntézy zjištěných faktů a empirické metody poznání, jako pozorování a dotazování.

Doporučený rozsah práce

60-80

Klíčová slova

účetní závěrka, audit, věrný a poctivý obraz, účetní doklady, zveřejnění účetní závěrky, vnitropodnikové směrnice, účetní chyby, vypovídací schopnost účetní závěrky, zpráva auditora, výrok auditora

Doporučené zdroje informací

BŘEZINOVÁ H. Rozumíme účetní závěrce podnikatelů. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 244 s., ISBN 978-80-7598-913-0

Česko. Ministerstvo financí. České účetní standardy pro podnikatele, ve znění pozdějších úprav

Česko. Ministerstvo financí. Vyhláška č. 500/2002 Sb., pro podnikatele, ve znění pozdějších úprav

Česko. Parlament. Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších úprav

Česko. Vláda. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších úprav

DRÁBKOVÁ, Z. Kreativní účetnictví a účetní podvody. Praha : Wolters Kluwer, 2017, 152 s., ISBN: 978-80-7552-791-2

MÜLLEROVÁ, L., KRÁLÍČEK, V. Auditing pro manažery aneb jak porozumět ověřování účetní závěrky statutárním auditorem, Praha : Wolters Kluwer, 2020, 240 s., ISBN: 978-80-7598-907-9

MÜLLEROVÁ, L., ŠINDELÁŘ, M. Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích. Praha: Grada, 2016, 208 s., ISBN 978-80-247-5806-0

RYNEŠ, P. Podvojně účetnictví a účetní závěrka. Praha : ANAG, 2020, 1120 s., ISBN 978-80-7554-254-0

WELLS, T.J. Corporate Fraud Handbook: Prevention and Detection. Hoboken, NJ: Wiley, 2017, 432 s., ISBN-13 : 978-1119351986

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Enikő Lörinczová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2021

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení vypovídací schopnosti účetní závěrky podnikatelských subjektů z pohledu auditora" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Enikö Lörinczové, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi poskytla při vypracování práce. Dále děkuji především své rodině za podporu a trpělivost během mého studia.

Zhodnocení vypovídací schopnosti účetní závěrky podnikatelských subjektů z pohledu auditora

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá zhodnocením vypovídací schopnosti účetní závěrky podnikatelských subjektů z pohledu auditora. Cílem práce je nastínit metody a postupy, které mohou být použity pro identifikaci nesprávností v účetní závěrce – ať již chyb či podvodů, dále popsání nejčastějších chyb, které se vyskytují v účetních závěrkách a dále interpretace vlivu nesprávností na uživatele účetní závěrky. V teoretické části jsou specifikovány zákonné požadavky na účetní závěrku, průběh auditu účetní závěrky a dále vybrané metody využívané při provádění auditu. Praktická část se zaměřuje na aplikaci auditních postupů a popis chyb, které se v účetních závěrkách vyskytují napříč účetními jednotkami. Kvantifikace zvolených nesprávností je provedena na základě údajů z auditu vybraných účetních jednotek. Dále jsou vybrané chyby vyčísleny a je popsáno možné zkreslení interpretace účetní závěrky konečným uživatelem. Rovněž jsou navrženy postupy a opatření, které by měly předcházet výskytu těchto chyb v účetních závěrkách.

Klíčová slova: účetní závěrka, audit, věrný a poctivý obraz, účetní doklady, zveřejnění účetní závěrky, vnitropodnikové směrnice, účetní chyby, vypovídací schopnost účetní závěrky, zpráva auditora, výrok auditora

Assessment of the Information Presented in the Financial Statements from the point of audit

Abstract

This diploma thesis is focused on the Assessment of the Information Presented in the Financial Statements from the point of audit. The objective of thesis is to describe methods and procedures that could be used for identification of inaccuracies in Financial Statements – both misstatements and frauds, to specify the most common misstatements presented in Financial Statements and the interpretation of impact of misstatements to the user of Financial Statements. Theoretical part is focused on specifying of legal requirements for Financial Statements, the process of audit of Financial statements and chosen methods used during the processing of audit. Practical part focuses on implementation of audit procedures and describes misstatement across the Financial Statement of different accounting entities. The quantification of chosen inaccuracies is based on data of audit of selected accounting entities. The misstatements are quantified and there is a description of their impact to the interpretation of Financial Statements by final user. Also, there are proposed procedures and steps that should prevent occurring of these inaccuracies in Financial Statements.

Keywords: Financial Statements, audit, true and fair view, accounting documents, publication of Financial Statements, internal guidelines, accounting misstatements, explanatory power of Financial Statements, auditor's report, auditor's opinion

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Účetní závěrka.....	15
3.1.1 Rozvaha	16
3.1.2 Výkaz zisku a ztráty.....	17
3.1.3 Příloha k účetní závěrce.....	17
3.1.4 Výroční zpráva.....	18
3.2 Audit účetní závěrky	18
3.2.1 Proces auditu.....	19
3.2.1.1 Přípravná fáze	20
3.2.1.2 Plánování auditu	21
3.2.1.3 Provedení postupů vyhodnocení rizik a reakce na stanovená rizika	23
3.2.1.4 Příprava zprávy auditora.....	25
3.2.2 Předpoklad nepřetržitého trvání.....	27
3.2.2.1 Horizontální analýza.....	27
3.2.2.2 Analýza poměrovými ukazateli	28
3.2.3 Riziko podvodu a účetní odhady	32
4 Vlastní práce	34
4.1 Princip nepřetržitého trvání.....	34
4.1.1 Hodnota vlastního kapitálu	35
4.1.2 Horizontální analýza	36
4.1.3 Analýza poměrovými ukazateli	40
4.1.4 Ostatní skutečnosti důležité pro vyhodnocení going concern principle	43
4.2 Plánovací fáze auditu pro ověření správnosti účetní závěrky	44
4.2.1 Zpracování obratové předvahy	45
4.2.2 Stanovení hladiny významnosti	47
4.2.3 Ověření integrity dat a identifikace rizika podvodů	49
4.2.3.1 Benfordův zákon	51
4.2.3.2 Testování mezer v dokladových řadách	53
4.2.4 Popis systému a ověření účinnosti provozních kontrol	55

4.2.4.1	Nákup a prodej zásob	56
4.2.4.2	Nákup služeb	59
4.2.4.3	Úhrada závazků	60
4.2.4.4	Mzdová agenda.....	61
4.2.4.5	Vztahy v rámci skupiny.....	62
5	Výsledky a diskuse	64
5.1	Významné účetní odhady	64
5.1.1	Odpisy a opravné položky k dlouhodobému majetku	64
5.1.2	Opravná položka k zásobám	67
5.1.3	Opravná položka k pohledávkám	70
5.1.4	Rezervy a dohadné položky pasivní	71
5.2	Klasifikační chyby v rámci účetních výkazů	73
5.3	Úplnost informací v příloze k účetní závěrce	74
6	Závěr.....	76
7	Seznam použitých zdrojů	79
8	Přílohy	82

Seznam obrázků

Obrázek 1: Ukázka kovenantu – hodnota EBITDA	43
Obrázek 2: Ukázka kovenantu - ukazatel DSCR.....	44
Obrázek 3: Obratová předvaha - ukázka.....	45
Obrázek 4: Stanovení celkové materiality Společnosti 4	48
Obrázek 5: Náhled deníku Společnosti 4.....	50
Obrázek 6: Benfordův zákon – první číslice MD kladná	52
Obrázek 7: Benfordův zákon – první dvě číslice MD kladná.....	52

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kritéria pro kategorizaci účetních jednotek.....	15
Tabulka 2: Rozbor hodnoty vlastního kapitálu.....	35
Tabulka 3: Horizontální analýza Společnost 1	37
Tabulka 4: Horizontální analýza Společnost 2	38
Tabulka 5: Horizontální analýza Společnost 3	39
Tabulka 6: Ukazatele likvidity.....	40
Tabulka 7: Ukazatele zadluženosti	40
Tabulka 8: Ukazatele aktivity	41
Tabulka 9: Ukazatele rentability	42
Tabulka 10: Ukázka mappingu	46
Tabulka 11: Sesouhlasení deníku Společnosti 4.....	50
Tabulka 12: Mezery v dokladových řadách.....	54
Tabulka 13: Stratifikace populace faktur za zboží.....	58
Tabulka 14: Ověření výpočtu mzdy.....	62
Tabulka 15: Vyčíslení chyby v oprávkách dlouhodobého majetku.....	66
Tabulka 16: Ukázka koeficientů pro tvorbu OP k pohledávkám.....	70
Tabulka 17: Analýza časové souvislosti vráceného zboží (v Kč)	72

Seznam použitých zkratk

BO – běžné období

ČÚS – český účetní standard

D – dal

EBIT – výsledek hospodaření před úroky a daněmi

EBITDA – výsledek hospodaření před úroky, daněmi, odpisy a amortizací

IFRS – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví

ISA – mezinárodní auditorský standard

KAČR – Komora auditorů České republiky

MD – má dáti

MO – minulé období

OP – opravná položka

ROA – rentabilita aktiv

ROC – rentabilita nákladů

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

ROS – rentabilita tržeb

TB – obratová předvaha

VK – vlastní kapitál

VH BO – výsledek hospodaření běžného období

VH MO – výsledek hospodaření minulých období

VPN – vedlejší pořizovací náklady

VZZ – výkaz zisku a ztráty

ZK – základní kapitál

1 Úvod

Účetní závěrka představuje soubor účetních výkazů a dalších dokumentů, které musí být každoročně zveřejňovány účetními jednotkami. Tato účetní závěrka představuje často jediný zdroj dat o finančním vývoji společnosti pro externí subjekty a proto je nutné, aby byla závěrka vypracovávána přesně a správně prezentovala vývoj společnosti.

Společnosti, které splní zákonem stanovená kritéria, musí podrobit svou účetní závěrku ověření nezávislého externího subjektu – auditora.

Audit účetní závěrky představuje její zkoumání (ověření) nezávislým odborníkem – auditorem. Výsledkem tohoto zkoumání je vyjádření názoru (výrok či zpráva auditora), zda zkoumaná účetní závěrka (tj. účetní výkazy a příloha) podává věrný a poctivý obraz majtkové a finanční situace účetní jednotky k datu, k němuž je účetní závěrka sestavována. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 22)

Jak z výše uvedeného vyplývá, tak auditor ověřuje správnost účetní závěrky nikoli účetnictvím. Proto je auditor schopen akceptovat i některé nesprávnosti týkající se účtování. Jedná se především o situace, kdy účetní jednotka účtuje jednotlivé transakce na nesprávné syntetické účty např. náklady za nájemné jsou účtovány na účet 501 – Spotřeba materiálu místo správné syntetiky 518 - Služby, ale celý analytický účet je mapován (tzn. že je vykazován) do správného řádku výkazů (v tomto případě do řádku výkazu zisku a ztráty č. B.2 Služby).

Auditor si je rovněž vědom, že není schopen odhalit veškeré nesprávnosti v rámci účetnictvím, a proto pracuje na stanovené hladině významnosti, která má nepřímou reflektovat hodnotu chyby, která by již z pohledu uživatele účetní závěrky znamenala možné významné zkresení interpretace účetní závěrky jako celku.

Obzvláště nekvalifikovaná veřejnost často chybně vnímá úlohu auditora. Z průzkumu mezinárodní asociace certifikovaných účetních (ACCA) provedeného na přelomu let 2018 a 2019 vyplývá, že 64 % Čechů se domnívá, že auditor by mohl zabránit krachu společnosti, 43 % očekává, že auditor vždy odhalí podvody a upozorní na ně a dále 87 % Čechů si myslí, že role auditora by se měla vyvíjet tak, aby auditor zabránil bankrotům společností (Auditor 5/2019, str. 5).

Z praxe rovněž vyplývá, že některé účetní jednotky očekávají od auditora zaměření především na oblast daní a často zaměňují roli auditora za činnost daňového poradce. Velmi zjednodušeně však lze říci, že oblasti ověřované daňovým poradcem představují pouze část činností, které musí provést auditor.

Činnost auditora je v České republice regulována především zákonem č. 93/2009 Sb. Zákon o auditorech a dále Mezinárodními auditorskými standardy (dále jen ISA). Samozřejmě je nutné brát v potaz i související účetní předpisy jako zákon č. 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví, jednotlivé prováděcí vyhlášky, České účetní standardy a mnoho dalších.

Tato diplomová práce se zaměří na zhodnocení vypovídací schopnosti účetní závěrky a chyby zjištěné v průběhu auditů, které by v případě jejich neopravení mohly vést ke zkreslení vypovídací schopnosti účetní závěrky.

2 Cíl práce a metodika

V následujících dvou podkapitolách je definován cíl práce a metodika, která je použita pro její vypracování.

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zhodnocení vypovídací schopnosti účetních závěrek podnikatelských subjektů z pohledu auditora, identifikace a vyčíslení nejčastějších chyb, zhodnocení míry zkreslení a návrh opatření pro předcházení zkreslení účetní závěrky.

Teoretická část si klade za cíl definovat základní aspekty účetní závěrky a jejího auditu. Dále jsou charakterizovány vybrané specifické postupy, které jsou v průběhu auditu aplikovány pro ověření správnosti účetní závěrky.

Dílčím cílem praktické části je aplikace poznatků z teoretické části a ukázka jejich aplikace při auditu vybraných účetních jednotek. Zjištěné chyby jsou vyčísleny a je popsán vliv do úsudku konečného uživatele účetní závěrky. Současně je navržen způsob, kterým by bylo možno zjištěným nesprávnostem předcházet.

2.2 Metodika

Metodika zpracování bude vycházet ze sběru dat a studia zákonných norem, odborné literatury, článků a dalších zdrojů tištěného i elektronického charakteru. Na základě jejich prostudování bude proveden výběr adekvátních teoretických východisek řešené problematiky. Tyto teoretické poznatky budou aplikovány při zpracování praktické části vlastní práce. Vlastní práce bude vycházet ze zjištěných nesprávností v různých účetních jednotkách během auditů účetních závěrek. Pro formulaci závěrů a zhodnocení výsledků bude použita metoda komparace s teoretickými východisky a metoda analýzy a syntézy zjištěných faktů a empirické metody poznání, jako pozorování a dotazování.

Praktická část práce dále pro dosažení cílů využívá prvky finanční analýzy účetních výkazů – jedná se především o horizontální analýzu a propočet poměrových ukazatelů. Dále jsou v práci uplatňovány specifické postupy, které jsou využívány v rámci auditu pro odhalení potenciaálních nesprávností. Užity jsou analytické postupy, během kterých je porovnávána očekávaná hodnota výskytu prvních číslic se skutečnými hodnotami. Na základě metody dedukce jsou vyvozeny závěry ohledně zkreslení interpretace.

3 Teoretická východiska

Účetní závěrka podnikatelských subjektů má zákonem stanovené požadavky na její obsah a strukturu, které jsou definovány v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví a dále v prováděcí vyhlášce č. 500/2002 Sb. pro účetní jednotky, které jsou podnikateli v soustavě podvojného účetnictví.

Účetní jednotky, které splňují zákonem stanovená kritéria dále podléhají auditu, který je legislativně upraven zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech.

3.1 Účetní závěrka

Hlavním výstupem ze zaúčtovaných záznamů účetní jednotky je účetní závěrka, která slouží k prezentaci finanční situace externím subjektům. Účetní závěrce předchází účetní uzávěrka, která má za úkol vyčíslit zůstatky a obraty na syntetických účtech v průběhu období. (ČÚS č. 002, odst. 3.2) Požadavky na obsah účetní závěrky se odvíjí od velikosti účetní jednotky. Kritéria pro kategorizaci účetních jednotek jsou definována v zákoně o účetnictví. Kritéria pro zařazení účetní jednotky do příslušné kategorie jsou uvedena v tabulce č. 1 níže.

Tabulka 1: Kritéria pro kategorizaci účetních jednotek

Velikost účetní jednotky	Netto aktiva	Čistý obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	9 000 000 Kč	18 000 000 Kč	10
Malá	100 000 000 Kč	200 000 000 Kč	50
Střední	500 000 000 Kč	1 000 000 000 Kč	250
Velká	překročení alespoň dvou kritérií pro střední jednotku		

Zdroj: vlastní zpracování na základě zákona č. 563/1991 Sb., §1b

Na základě kritérií z tabulky č. 1 je účetní jednotka zařazena do příslušné skupiny. Účetní jednotka spadá do příslušné skupiny, pokud splňuje hodnoty ke dvěma po sobě jdoucím rozvahovým dnům. V případě prvního roku činnosti je účetní jednotka zařazena do takové kategorie, u níž lze důvodně předpokládat, že splní její podmínky k rozvahovému dni prvního účetního období. Účetní jednotka je zařazena do takové účetní skupiny, u níž nepřekračuje hodnoty u dvou ze tří uvedených kritérií. (Ryneš, 2020, str. 32)

Účetní jednotky sestavují účetní závěrku v plném nebo zkráceném rozsahu, nestanoví-li zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví jinak. Ve zkráceném rozsahu mohou sestavit účetní závěrku účetní jednotky, které nejsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb. stanovuje pro jednotlivé skupiny účetních jednotek vysvětlující a doplňující informace, které jsou účetní jednotky povinny uvádět v příloze v účetní závěrce. (zákon č. 563/1991 Sb., §18, odst. 4-6)

Účetní závěrka všech účetních jednotek se skládá minimálně z následujících dokumentů:

- rozvaha (bilance),
- výkaz zisku a ztráty a
- příloha, která vysvětluje a doplňuje informace obsažené v předchozích dokumentech (zákon č. 563/1991 Sb., §18, odst. 1).

Účetní závěrka obchodních společností zahrnuje i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky nejsou povinny sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. (Ryneš, 2020, str. 34) Účetní jednotky, která mají povinnost ověření účetní závěrky auditorem musí v rámci účetní závěrky zveřejňovat i výroční zprávu. (zákon č. 563/1991 Sb., §21, odst. 1)

Mezi jednotlivými výkazy existují základní kontrolní vazby, které svědčí o jejich správném sestavení. V případě rozvahy se netto aktiva celkem musí rovnat celkové hodnotě pasiv a dále výsledek hospodaření za účetní období ve výkazu zisku a ztráty se musí rovnat položce výsledku hospodaření běžného účetního období uvedenému v rozvaze. (Müllerová, Králíček, 2020, str. 168)

3.1.1 Rozvaha

Jedná se o účetní výkaz, ve kterém jsou uspořádány a označeny položky majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv. (vyhláška č. 500/2002 Sb., §3, odst. 2) Podstatou rozvahy je podávat přehled o finanční situaci účetní jednotky, tj. v peněžním vyjádření stavu majetku z pohledu jeho druhů (formy, složení) a zdrojů (vlastnictví, pramenů) k rozvahovému dni. Jedná se tedy o dvojjedíný pohled na majetek. (Březinová, 2020, str. 59)

Aktiva za běžné účetní období se vykazují v rozvaze v netto hodnotě rozložené na brutto stav majetku (vstupní ceny) a korekce k jednotlivým složkám aktiv (oprávky a opravné položky), aktiva za srovnatelné období jsou uváděna v netto hodnotách; pasiva (položky vlastního kapitálu, rezerv, závazků a jiných pasiv) se vykazují za běžné i srovnatelné minulé účetní období v účetních hodnotách. (Ryneš, 2020, str. 289) Vzorová rozvaha je přiložena v příloze č. 1.

3.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Tento výkaz uspořádává a označuje položky nákladů a výnosů a výsledku hospodaření. (vyhláška č. 500/2002 Sb., §3, odst. 5) Podstatou výkazu zisku a ztráty je analyzování výsledku hospodaření (zisku nebo ztráty), a to podle jednotlivých činností, z nichž se utvářel, a dále ve vazbě na konkrétní náklady a výnosy, které jej ovlivnily. (Březinová, 2020, str. 63) Výsledek hospodaření za provozní a finanční činnost včetně daně z příjmu tvoří výsledek hospodaření účetní jednotky za sledované období. (Ryneš, 2020, str. 290) Vzorový výkaz zisku a ztráty je přiložen v příloze č. 1.

3.1.3 Příloha k účetní závěrce

Další informace, které upřesňují údaje obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztráty jsou vedeny v příloze k účetní závěrce. Informace v ní se uvádějí ve stejném pořadí, v jakém jsou vykazány položky v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. (vyhláška č. 500/2002 Sb., §3, odst. 6)

Základním požadavkem na údaje uvedené v příloze je jejich významnost a užitečnost pro konečného uživatele účetní závěrky. Významnost informací nemusí být dána pouze jejich vysokou hodnotou či objemem. Významnost může spočívat v hodnotě informací o vnitřních procesech v účetní jednotce. Dále nesmí být údaje obsažené v příloze účetní závěrky posuzovány jednostranně a musí být možné na jejich základě činit ekonomická rozhodnutí. (Ryneš, 2020, str. 308)

3.1.4 Výroční zpráva

Účelem výroční zprávy je podávat ucelené, vyvážené a komplexní informace o vývoji účetní jednotky. Informace se týkají výkonnosti, činnosti a stávajícího hospodářského postavení účetní jednotky. (zákon č. 563/1991 Sb., §21, odst. 1) Výroční zpráva musí dále obsahovat informace o:

- skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni,
- očekávaném budoucím vývoji účetní jednotky,
- aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů,
- aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí,
- zahraničních pobočkách účetní jednotky a
- další informace dle zvláštních právních předpisů. (zákon 563/1991 Sb., §21, odst. 2)

Výše uvedené informace nemusí poskytovat střední, malé a mikro účetní jednotky.

Pokud je účetní jednotka povinna sestavovat výroční zprávu, tak účetní závěrka je její součástí. Informace uvedené ve výroční zprávě musí být v souladu s informacemi, které jsou uvedeny v účetních výkazech a v příloze k účetní závěrce. (Březinová, 2020, str. 173)

3.2 Audit účetní závěrky

Posláním a smyslem auditu účetní závěrky je vyjádřit názor nezávislého, kvalifikovaného odborníka na věrohodnost účetní závěrky sestavené a zveřejněné vedením účetní jednotky. Auditor ověřuje, zda údaje v účetní závěrce podávají věrný a poctivý obraz finanční pozice, výsledků hospodaření a příp. peněžních toků v souladu s pravidly předepsanými českými nebo jinými účetními předpisy. (Poslání a smysl auditu, KAČR)

Účetní závěrka musí být ověřena auditorem, pokud společnost překročí hodnoty alespoň dvou z následujících kritérií k rozvahovému dni, ke kterému se účetní závěrka sestavuje a k rozvahovému dni bezprostředně předcházejícímu běžnému účetnímu období:

- aktiva celkem ve výši 40 000 000 Kč
- roční úhrn čistého obratu 80 000 000 Kč
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50 (Březinová, 2020, str. 165)

Audit účetní závěrky se tedy vztahuje na část malých účetních jednotek, na střední účetní jednotky a velké účetní jednotky. V případě malých účetních jednotek platí jedna výjimka, která se týká akciových společností a svěřeneckých fondů. Takové společnosti se musí podrobit auditu účetní závěrky pokud překračují hodnotu alespoň jednoho kritéria. (zákon č. 563/1991 Sb., §1 odst. d) Účetní jednotka se může rovněž podrobit dobrovolnému auditu, který probíhá čistě na základě rozhodnutí vedení účetní jednotky.

Auditorská profese je v České republice regulována zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech a dále Mezinárodními auditorskými standardy. Auditorská profese je regulována z toho důvodu, že činnost auditora je velmi odborná a tudíž náročná jak na teoretické znalosti tak praktické zkušenosti. Specifikem je rovněž fakt, že výsledky práce auditora neslouží primárně auditované účetní jednotce (zákazníkovi), nýbrž širší veřejnosti, která na výrok auditora spoléhá. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 37)

Auditoři a jejich asistenti musí být registrovanými členy Komory auditorů České republiky a účastnit se kontinuálního profesního vzdělávání. Auditor se musí ročně zúčastnit minimálně 40 hodin a asistent auditora 20 hodin odborných školení u institucí, které jsou Komorou auditorů České republiky schváleny. (Vnitřní předpis pro kontinuální profesní vzdělávání statutárních auditorů Komory auditorů České republiky, §3, §6)

3.2.1 Proces auditu

Audit se skládá z mnoha dílčích činností a celkový proces může probíhat v dlouhém časovém období – není výjimkou, že od podpisu smlouvy do vydání zprávy auditora uběhne i 6 měsíců.

Základní kroky procesu auditu jsou následující:

- Přípravná fáze
- Plánování auditu
- Provedení postupů vyhodnocení rizik
- Reakce na stanovená rizika
- Příprava zprávy auditora (Müllerová, Králíček, 2017, str. 178)

Jednotlivé fáze auditu zmíněné výše budou detailněji rozebrány v následujících podkapitolách.

3.2.1.1 Přípravná fáze

Auditor musí provést první procedury ještě před samotným podpisem smlouvy, aby se ujistil, že přijetí zakázky pro něj není příliš rizikové. Posouzení rizika zakázky je tak prvním krokem v celém procesu auditu. Tento proces se zaměřuje na identifikaci rizikových faktorů.

Auditor vyhodnocuje rizika související s povahou podnikatelského prostředí, která mohou být popsána jako citlivost odvětví na změny, ve kterém účetní jednotka působí, změny v související legislativě či závislost obchodní jednotky na konkrétních obchodních partnerech. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 179)

Následně je prověřována povaha podnikatelské činnosti, tzn. jak je dlouhý výrobní cyklus, jak rychle mohou zastarávat používané technologie či jaké zkušenosti má vedení s činnostmi účetní jednotky. V této návaznosti získávají informace o charakteru obchodních transakcí, specifických účetních postupech či transakcích se spřízněnými subjekty. Organizační struktura jak skupiny tak účetní jednotky může mít rovněž vliv na vyhodnocení rizik auditorem, např. jednočlenné společnosti s ručením omezením jsou pro auditora rizikovější než společnosti s rozvětvenou organizační strukturou, protože odpovědnosti a pravomoci jsou rozděleny mezi více osob a důsledkem toho je pro pracovníky účetní jednotky těžší páchat podvody a manipulovat s účetními daty.

V neposlední řadě auditor prověřuje, jestli jsou v účetní jednotce nastaveny kontrolní mechanismy, které opět naznačují snahu účetní jednotky předcházet manipulaci s účetními daty.

Poslední z analyzovaných oblastí jsou samozřejmě finanční výsledky společnosti, které mohou auditora upozornit na možný problém s dodržením principu nepřetržitého

trvání. Dále je pravděpodobnější, že vedení účetní jednotky může manipulovat s daty, pokud jsou jeho odměny závislé na finančních výsledcích společnosti. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 179)

Pokud jsou zjištěná rizika vyhodnocena jako obvyklá, dochází k přípravě smlouvy, která specifikuje činnosti prováděné v rámci auditu, cenu a vymezuje odpovědnosti smluvních stran. Mezinárodní auditorské standardy upravují požadavky na obsah smlouvy v rámci standardu ISA 210 Sjednávání podmínek auditních zakázek.

Smlouva specifikuje na základě jakého účetního rámce bude audit prováděn (např. české účetní předpisy či IFRS). Nezbytným předpokladem pro podpis smlouvy je rovněž souhlas vedení s tím, že uznává a uvědomuje si svou odpovědnost za sestavení účetní závěrky, dostatečný vnitřní kontrolní systém a že auditorovi bude poskytnut přístup ke všem informacím, které jsou relevantní pro správné sestavení účetní závěrky. (ISA 210, odst. 6)

3.2.1.2 Plánování auditu

Plánovací fází se zabývá standard ISA 300 Plánování auditu účetní závěrky. Auditor do plánování zakázky musí zahrnout všechny klíčové pracovníky zakázky, tak aby byli informováni o všech významných skutečnostech pro úspěšné dokončení auditu. Plánování auditu není izolovanou fází auditu – jedná se o průběžný a opakující se proces. (ISA 300, odst. 5)

V rámci plánování jsou stanoveny termíny jednotlivých činností – kdy proběhne předběžný audit, závěrečný audit a do kdy by měla být vydána zpráva auditora – a z kolika členů se bude skládat auditní tým či zda bude využita práce jiného odborníka apod. Audit je zpravidla prováděn během dvou návštěv klienta. Předběžný audit se zaměřuje na získání informací o účetní jednotce, vyhodnocení jednotlivých oblastí auditu, stanovení hladiny významnosti či testování účinnosti kontrolního systému klienta. Závěrečný audit se pak zaměřuje hlavně na ověřování konkrétních transakcí, které tvoří zůstatky rozvahových účtů či obraty účtů výsledovky. Zásadní činností pro další průběh auditu je stanovení hladiny významnosti auditu.

Stanovení hladiny významnosti

Informace v účetní závěrce musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti (zákon č. 563/1991 Sb., §19, odst. 7). Dle zákona o účetnictví

je účetní jednotce umožněno zpracovávat informace pro účetní závěrku z hlediska významnosti. Pro auditora je hladina významnosti základním nástrojem pro provedení auditu, ale z pohledu účetních se jedná o spíše abstraktní pojem.

Pracovníci účtáren mají s významností jeden zásadní problém – způsob stanovení významnosti není nikde popsán a její užití tak bývá ignorováno. V případě auditora je významnost (rovněž také materialita) upravena standardem ISA 320 Významnost (materialita) při plánování a provádění auditu.

Auditor pak v průběhu auditu pracuje především s hladinou prováděcí materiality. Prováděcí významnost (materialita) pro účely standardů ISA znamená částku nebo částky stanovené auditorem na nižší úrovni, než je významnost (materialita) pro účetní závěrku jako celek, tak, aby snížil pravděpodobnost, že úhrn neopravených a nezjištěných nesprávností překročí významnost (materialitu) pro účetní závěrku jako celek, na přiměřeně nízkou úroveň. Je-li to relevantní, prováděcí významnost (materialita) také označuje částku nebo částky stanovené auditorem na nižší úrovni, než je významnost (materialita) pro určité skupiny transakcí, zůstatky účtů a zveřejněné údaje (ISA 320, odst. 9). Z definice vyplývá, že prováděcí materialita představuje „rezervu“ auditora pro neodhalené nesprávnosti. Auditor musí při stanovování významnosti brát v potaz jeho znalosti účetní jednotky, situaci v odvětví nebo předpokládané uživatele účetní závěrky. Hladina významnosti musí být rovněž aktualizována po celou dobu auditu, tzn. že zjištění závažné chyby může vést ke snížení hladiny významnosti. Dále je kalkulována hranice zcela bezvýznamné chyby, která představuje hodnotu chyby, která je natolik bezvýznamná, že nemá dopad na interpretaci účetní závěrky a nemusí být blíže řešena.

Stanovení významnosti je do značné míry záležitostí odborného úsudku auditora. Ten ji určuje na základě svého vnímání běžných potřeb uživatelů účetní závěrky. Ani v případě auditora tedy neexistuje standardizovaný postup pro stanovení významnosti. Existují ovšem obecně akceptované přístupy pro její stanovení. Prvním krokem je stanovení báze, ze které bude významnost kalkulována. Mělo by se jednat o takovou položku z účetní závěrky, o které se auditor domnívá, že se na ní uživatel zaměří. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 191) Běžně užívanými bázemi je hodnota celkových aktiv, výše zisku, hodnota výnosů či hodnota vlastního kapitálu. Z vybrané základny je následně vypočítána hodnota materiality, která je stanovována jako určité procento – výše se odvíjí od odborného úsudku; řádově se ovšem jedná o jednotky procent. Prováděcí materialita potom představuje určený podíl z prováděcí materiality – často je užíváno Paretovo pravidlo a prováděcí materialita je stanovena na úrovni 80 % celkové materiality.

Porovnáním hodnoty prováděcí hladiny významnosti a hodnoty jednotlivých řádků výkazů jsou identifikovány významné oblasti auditu – pokud je zůstatek na daném řádku výkazu vyšší než hodnota prováděcí materiality, tak je oblast označena za významnou.

3.2.1.3 Provedení postupů vyhodnocení rizik a reakce na stanovená rizika

Identifikace rizik se odvíjí především od odborného úsudku auditora a nejedná se o standardizovaný proces, tudíž zjištěná významná rizika se odvíjí jak od složitosti zakázky tak od osoby konkrétního auditora. Rizika jsou zjišťována na základě dotazování vedení účetní jednotky a dalších pracovníků, analytickými postupy a pozorováním či inspekcí. (ISA 315, odst. 6) Mezi standardně identifikovaná (výchozí) rizika patří riziko spočívající v nesprávnosti o účtovaných tržbách a riziko podvodu. Rizika zjištěná při zahájení auditu musí být pravidelně aktualizována na základě zjištění z auditu.

Auditor musí v průběhu auditu uplatňovat profesní skepticismus s vědomím, že účetní data mohou být zkreslena v důsledku podvodu a to bez ohledu na dřívější zkušenost s účetní jednotkou. (ISA 240, odst. 12) Auditor musí uplatňovat kritické myšlení, všímavost a citlivost na okolnosti, které naznačují výskyt chyby nebo podvodného jednání. Auditor zastává tento postoj především při ověřování odhadů účetní jednotky, které se zabývají změnou hodnoty aktiv, tvorbou rezerv a budoucími peněžními toky významnými pro předpoklad nepřetržitého trvání. (zákon č. 93/2009 Sb., §13a)

Reakce na zjištěná rizika ze strany auditora musí být taková, že auditor popíše zjištěná rizika, přiřadí je k oblastem, do kterých může mít jejich výskyt dopad a naplánuje takové procedury, které sníží pravděpodobnost výskytu související chyby v účetní závěrce. Základními reakcemi na zjištěná rizika jsou následující procedury:

- používání testů kontrol,
- analytické testy věcné správnosti,
- detailní testy věcné správnosti.

Používání testů kontrol slouží k ověření účinnosti kontrol v účetní jednotce. Auditor popíše kontrolní mechanismy, které v rámci účetní jednotky slouží jako prevence chyb a podvodů a následně na několika transakcích ověřuje, že popsaná kontrola je skutečně účinná. Výhodou testů kontrol je, že rozsah vzorku pro testování je nižší než v rámci testů věcné správnosti. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 183)

Analytické testy věcné správnosti mohou být použity pouze u oblastí, ke kterým bylo naplánováno testování kontrol. Analytické testy se zaměřují na porovnání očekávaných hodnot s hodnotami vykazovanými v účetní závěrce. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 184) Požadavky na analytické testování jsou upraveny v auditorském standardu ISA 520 Analytické postupy. Dle tohoto standardu mohou analytické postupy zahrnovat např. porovnání finančních informací s informacemi za předchozí období, předpokládanými výsledky účetní jednotky nebo obdobnými informacemi v rámci odvětví. Také mohou být posuzovány vztahy mezi jednotlivými prvky finančních informací. (ISA 520, odst. A1, A2)

Poslední formu testování představují detailní testy věcné správnosti, které ověřují, že zaúčtované transakce se shodují s podkladovými dokumenty. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 184) Toto testování již cílí na jednotlivé účetní zápisy, které jsou ověřovány separátně na základě stanovené metody výběru vzorku.

Různé formy reakcí na rizika jsou přiřazeny k oblastem, u nichž byla rizika zjištěna, a na základě toho jsou plánovány specifické procedury pro testování konkrétních oblastí. Oblasti, které neobsahují specifické riziko, ale jsou z pohledu auditu významné, jsou testovány detailními testy věcné správnosti. Auditor ověřuje takový rozsah vzorku, který zohledňuje velikost populace oblasti tj. hodnotu a zároveň stupeň rizika pro danou oblast. Čím vyšší je hodnota populace a čím vyšší je úroveň rizika, tím více transakcí je ověřováno.

Transakce jsou vybírány buď specificky tzn. že auditor se zaměří na transakce, které ho z různých důvodů zaujaly např. popisem transakce, neobvyklou hodnotou či jinak anebo je prováděn náhodný pravděpodobností výběr. V rámci tohoto výběru musí mít všechny položky stejnou pravděpodobnost, že budou vybrány. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 251) Pro tyto výběry se proto používají generátory náhodných čísel, aby auditor skutečně nebyl schopen ovlivnit, které položky do výběru vstoupí.

Specifickou vlastností detailních testů je, že musí být provedena projekce zjištěné nesprávnosti ve vzorku na základní soubor. (ISA 530, odst. 14) Pokud je zjištěna chyba ve výši 2 peněžních jednotek ve vzorku o velikosti 5 peněžních jednotek a celkové populaci ve výši 10 peněžních jednotek, tak přepočtená chyba bude činit 4 peněžní jednotky ($2/5 \cdot 10$). Auditor může zjištěnou nesprávnost vyhodnotit jako neobvyklou a v případě, že získá vysoký stupeň jistoty, že taková nesprávnost není pro základní soubor reprezentativní, nemusí provádět projekci této chyby. (ISA 530, odst. 13)

Hodnota chyby se porovnává s hodnotou absolutně zanedbatelné chyby případně s prováděcí materialitou. V případě, že chyba převyšuje částku pro absolutně

zanedbatelnou chybu, musí být buď doučtována anebo v případě, kdy současně nepřevyšuje prováděcí materialitu, může být auditorem zaznamenána jako neopravená nesprávnost. Dopad takové chyby je z pohledu auditora stále zanedbatelný pro celkovou interpretaci účetní závěrky.

Poslední požadovanou náležitostí jakožto reakcí na rizika je získání písemných prohlášení od vedení účetní jednotky. Formální požadavky na tyto dokumenty jsou uvedeny v auditorském standardu ISA 580 Písemná prohlášení. V těchto dokumentech mimo jiné znovu vedení přijímá (stejně jako ve smlouvě) zodpovědnost za sestavení účetní závěrky dle příslušného účetního rámce, dále potvrzuje, že auditorovi byly poskytnuty všechny relevantní podklady a informace a že byly zaúčtovány všechny transakce, které souvisí s ověřovaným obdobím. (ISA 580, odst. 10,11)

Přestože se auditor snaží zjistit všechny nesprávnosti, tak nemůže být zodpovědný za jejich neodhalení. Jedná se především o nesprávnosti na základě tajných dohod mezi více subjekty nebo nesprávnosti z nevýznamných oblastí auditu. Auditor rovněž ve většině případů není povinen zjištěné chyby či podvody hlásit úřadům. (Wells, 2017, str. 353)

3.2.1.4 Příprava zprávy auditora

Závěrečnou fází auditu je vyhotovení výroku auditora. Auditor při přípravě výroku musí zohlednit zjištění, které identifikoval v průběhu auditu. Jedná se především o:

- zjištěné významné nesprávnosti,
- reakce vedení na tyto nesprávnosti,
- předchozí zkušenosti, které auditor získal prováděním podobných postupů,
- výsledky provedených auditorských postupů,
- kvalitu a přesvědčivost informací a
- znalost účetní jednotky. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 224)

Na základě vyhodnocení těchto bodů se auditor finálně ujistí, že provedl všechny procedury, které jsou nutné k detailnímu ověření účetní závěrky. Pokud je zjištěna absence některých ujištění, tak musí být provedeny dodatečné procedury.

Auditor rovněž před vydáním zprávy auditora prověřuje události, které nastaly po rozvahovém dni. Prověřením nejvýznamnějších transakcí a dotazováním vedení účetní jednotky auditor zjišťuje, zda nejsou v následujícím období zaúčtovány transakce, které

časově souvisí s běžným obdobím či zda nenastaly skutečnosti, které by mohly ohrozit nepřetržité trvání účetní jednotky.

Tvorbou zprávy auditora se zabývá auditorský standard ISA 700 (revidované znění) Utvoření názoru na účetní závěrku a sestavení zprávy nezávislého auditora.

Zpráva auditora musí obsahovat informace o auditorovi, jeho nezávislosti, příjemci zprávy auditora a účetní jednotce. Dále jsou v rámci výroku vymezeny odpovědnosti účetní jednotky za sestavení účetní závěrky a její zveřejnění a odpovědnosti auditora vyplývající z provedeního auditu. Rovněž musí být uvedena informace o datu, k němuž je účetní závěrka sestavována a datum vydání zprávy auditora. Ve zprávě musí být dále uvedeno na základě jakého právního rámce byla účetní závěrka sestavena a případnou modifikaci výroku. Jsou rozlišovány následující druhy výroku auditora:

- nemodifikovaný výrok
- modifikovaný výrok
 - výrok s výhradou
 - záporný výrok
 - odmítnutí výroku (Müllerová, Králíček, 2017, str. 241)

Nemodifikovaný výrok je vydán v případě, že auditor nezjistí v účetní závěrce žádné významné nesprávnosti a nebyl v průběhu své činnosti významně omezen.

K modifikaci výroku auditor přistupuje v okamžiku, kdy zjistí významnou nesprávnost v účetní závěrce, případně nebyl schopen získat dostatečné důkazní informace pro svůj výrok. Výrok s výhradou auditor vydává v okamžiku, kdy získal dostatečné informace, ale účetní závěrka obsahuje chybu, která nemá významný dopad na účetní závěrku jako celek. Oblasti auditu, ke kterým se výhrada vztahuje, musí být definovány v části výroku nazvané „Základ pro výrok.“

Záporný výrok je výstupem auditu, kdy auditor získal dostatečné důkazní informace, ale účetní závěrka je s nimi v rozporu v takovém rozsahu, že je zkreslena vypovídací schopnost celé účetní závěrky, tzn. že nepodává věrný a poctivý obraz účetnictví. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 241)

Poslední formou výroku je odmítnutí výroku, které se vztahuje k případům, kdy auditor nezískal dostatečné důkazní informace a je oprávněn se domnívat, že účetní závěrka významné nesprávnosti obsahuje. (Müllerová, Králíček, 2017, str. 242)

Ve zprávě auditora se může ve výroku vyskytovat tzv. zdůraznění skutečnosti či jiné skutečnosti, které informují uživatele účetní závěrky o skutečnostech, které nemají přímý

dopad na modifikaci výroku, ale jsou z pohledu auditora významné pro správnou interpretaci účetní závěrky. Jestliže hodlá auditor některý z odstavců do zprávy auditora zařadit, musí informovat vedení účetní jednotky a seznámit ho s navrhovaným zněním. (Müllerová, Šindelář, 2016, str. 190)

Účetní závěrka spolu se zprávou auditora musí být zveřejněna do 30 dnů od vydání zprávy auditora a schválení účetní závěrky příslušným orgánem, nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne. (zákon č. 563/1991 Sb., §21a, odst. 2)

3.2.2 Předpoklad nepřetržitého trvání

Účetní jednotka je povinna použít účetní metody způsobem, který vychází z předpokladu, že bude nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že u ní nenastává žádná skutečnost, která by ji omezovala nebo ji zabraňovala v této činnosti pokračovat i v dohledné budoucnosti. V případě, že účetní jednotka má informaci o tom, že u ní taková skutečnost nastává, je povinna použít účetní metody způsobem tomu odpovídajícím, přičemž informaci o použitém způsobu musí uvést v příloze v účetní závěrce. (zákon č. 563/1991 Sb., §7, odst. 3) Princip nepřetržitého trvání účetní jednotky a jeho vyhodnocení je z pohledu auditora zásadní pro volbu metody ocenění aktiv v účetní závěrce a mělo by to tak být i z pohledu účetní jednotky. V případě hrozícího úpadku společnosti je nutné oceňovat položky majetku na základě jejich reálné hodnoty.

Pro vyhodnocení předpokladu nepřetržitého trvání využívá auditor prvky finanční analýzy, ale zároveň i nefinanční informace, které o účetní jednotce získal. Nefinanční informace se týkají především úvěrových smluv, právních záležitostí či změn v legislativě. Dobrým příkladem z aktuálního dění je pandemie COVID-19, která zasáhla některé subjekty natolik, že již v průběhu roku 2020 bylo evidentní, že jejich činnost v následujícím roce je značně ohrožena. V další podkapitolách budou popsány nástroje finanční analýzy, jež je možné pro vyhodnocení nepřetržitého trvání použít.

3.2.2.1 Horizontální analýza

Analýza trendů, jak bývá horizontální analýza rovněž označována, se zaměřuje na časové změny absolutních ukazatelů a patří mezi elementární metody finanční analýzy. (Růčková, 2019, str. 46) Rozdíly zjištěné na základě horizontální analýzy mohou být vyčísleny buď absolutně nebo relativně, kdy se vyjadřuje procentuálně změna mezi běžným a minulým obdobím. Horizontální analýza má vysokou vypovídací hodnotu

především v oblasti výkazu zisku a ztráty, kde může signalizovat neúplnost zaúčtovaných transakcí. V rámci této analýzy se stanoví indexy meziročních změn nejvýznamnějších položek výnosů a nákladů a mohou být porovnávána tempa růstu. Analýza výkazu zisku a ztráty je prováděna v podobě relativních ukazatelů, které odhalí nerovnoměrnosti v relativních změnách nákladových a výnosových položek. Například u nákladů na prodané zboží je legitimním předpokladem, že tempo růstu bude odpovídat tempu růstu výnosů z prodeje zboží. Zároveň je třeba brát v potaz, že výkaz zisku je citlivý na externí vlivy jako je změna prodejních cen, která se může odehrát jak na straně nákladů tak i u výnosů. (Holečková, 2008, str. 44)

3.2.2.2 Analýza poměrovými ukazateli

Poměrové ukazatele patří mezi nejčastěji používané rozporové postupy k účetním výkazům. To je způsobeno především skutečností, že tato analýza vychází výhradně ze základních údajů, které jsou dostupné v účetních výkazech. Tyto ukazatele mohou být dále členěny na ukazatele struktury majetku a kapitálu, ukazatele tvorby výsledku hospodaření a ukazatele na bázi peněžních toků. (Růčková, 2019, str. 56)

Ukazatele likvidity

První významnou skupinou poměrových ukazatelů jsou ukazatele likvidity. Likvidita podniku představuje jeho schopnost hradit včas své splatné závazky. Ukazatele likvidity jsou obecně vyčíslovány jako poměr toho, z čeho je možné platit vůči závazkům, které je třeba uhradit. Tyto ukazatele jsou celosvětově takřka standardizovány, ale vypočtené hodnoty se mohou diametrálně lišit v závislosti na předmětu činnosti. (Kalouda, 2015, str. 60)

Běžně se rozlišují tři úrovně likvidity: okamžitá likvidita (likvidita 1. stupně), pohotová likvidita (likvidita 2. stupně) a běžná likvidita (likvidita 3. stupně). Stupně likvidity se ve výpočtu liší tím, jak velký objem oběžných aktiv je zahrnut do výpočtu.

Okamžitá likvidita, rovněž označovaná jako cash ratio, představuje poměr mezi nejlikvidnějšími prostředky firmy – tedy peněžními prostředky resp. finančním majetkem společnosti – a splatnými závazky. Krátkodobé závazky v sobě pro výpočet zahrnují krátkodobé finanční úvěry a finanční výpomoci, které jsou v rámci rozvahy uvedeny odděleně od krátkodobých závazků. Doporučená hodnota okamžité likvidity je v intervalu 0,2 – 1,1 dle metodiky ministerstva průmyslu a obchodu. Spodní hranice na úrovni 0,2 je

však rovněž označována za hranici kritickou a hodnoty pod tuto mez signalizují možné problémy s úhradou splatných závazků. (Růčková, 2019, str. 58)

Pohotová likvidita, neboli acid test, je v rámci svého výpočtu navýšena o hodnotu krátkodobých pohledávek včetně časového rozlišení. Doporučené hodnoty se pro tuto úroveň likvidity uvádí v rozmezí 1 – 1,5. (Březinová, 2020, str. 186) Pokud hodnota pohotové likvidity dosahuje hodnoty 1, tak je účetní jednotka schopna vyrovnat své závazky, aniž by byla nucena prodávat své zásoby. Vyšší hodnota ukazatele je příznivá pro věřitele, ovšem z hlediska účetní jednotky se může jednat o neefektivní uložení finančních prostředků. (Růčková, 2019, str. 58)

Běžná likvidita nebo current ratio, jakožto likvidita nejvyššího stupně, představuje poměr mezi hodnotou celkových oběžných aktiv společnosti a jejími krátkodobými závazky. Current ratio vyjadřuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva hodnotu krátkodobých závazků či kolika jednotkami oběžných aktiv je kryta jednotka závazků. Hodnoty na nejvyšším stupni likvidity by se měly pohybovat v intervalu 1,5 – 2,5. (Růčková, 2019, str. 58) Je dále nutné brát v potaz činnost společnosti, zda pro svůj plynulý provoz potřebuje vysokou skladovou zásobu nebo se opět jedná o neproduktivní uložení peněžních prostředků.

Každý z podniků může dlouhodobě držet jinou úroveň různých stupňů likvidity, proto může být vhodné porovnávat hodnoty likvidity rovněž v časové řadě, aby byly odhaleny případné výkyvy v rámci účetní jednotky.

Ukazatele zadluženosti

Zadluženost představuje pojem, který vyjadřuje fakt, že společnost využívá k financování svých aktiv i cizí zdroje – ty které nepocházejí z činnosti účetní jednotky. Tyto ukazatele vyjadřují jejich poměry. (Kalouda, 2015, str. 61)

Prvním hojně využívaným ukazatelem je poměr celkových závazků k celkovým aktivům. Tento ukazatel se nazývá ukazatel věřitelského rizika nebo také debt ratio. Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím vyšší je riziko věřitelů.

Doplňujícím ukazatelem je koeficient samofinancování neboli equity ratio, který představuje podíl vlastního kapitálu vůči celkovým aktivům. Součet hodnot těchto ukazatelů by se měl rovnat 1, pokud jsou zahrnuty všechny položky pasiv. (Růčková, 2019, str. 68)

Optimální hodnoty nejsou pro ukazatele zadluženosti nastaveny, jelikož závisí na druhu činnosti účetní jednotky. Obecně se ale předpokládá, že hodnota tohoto ukazatele

by neměla poklesnout pod 0,3. Vyšší využití cizích zdrojů se předpokládá především proto, že náklady na cizí kapitál jsou nižší než náklady vlastního kapitálu.

Ukazatele aktivity

Interpretace hodnot ukazatelů hodnot aktivity se zaměřuje na schopnost účetní jednotky využívat investované finanční prostředky a provázanost složek kapitálu s jednotlivými druhy aktiv a pasiv. Nejčastěji se jedná o ukazatele, které představují počet obrátek aktiv nebo složek zdrojů. (Růčková, 2019, str. 70)

Ukazatel doby obratu zásob představuje poměr mezi hodnotou zásob a hodnotou ročních tržeb přepočtených na jeden den tzn. vydělené 365. Tento ukazatel udává, jak dlouho jsou aktiva vložená do zásob v nich vázaná. Výsledek určuje, kolik dní je třeba prodávat, aby byla z tržeb uhrazena hodnota zásob. (Kalouda, 2015, str. 59) Obecně platí, že čím nižší je hodnota doby obratu zásob, tak tím lepší je situace podniku, jelikož nemá finanční prostředky dlouhodobě vázané na skladu. (Růčková, 2019, str. 70) V případě dlouhého cyklu doby obratu zásob je nutné se z hlediska auditu zabývat jejich prodejností, případně zastaráváním. Jakékoli změny v době obratu zásob musí být prověřeny, protože mohou souviset se změnami v obchodní politice zásob, reakcí na ekonomickou situaci či se může jednat o podvod. (Elliott, 2011, str. 711)

Ukazatel doby obratu pohledávek je koncipován stejně jako ukazatel doby obratu zásob, jen je v čitateli místo hodnoty zásob vyčíslena hodnota pohledávek. Tento ukazatel bývá vyhodnocován oproti době obratu závazků, jež je vypočtena z hodnoty závazků namísto pohledávek. Rozdíl těchto dvou veličin představuje obchodní deficit, který vyjadřuje, zda je nastavena delší splatnost u vystavených faktur nebo u přijatých faktur. Pokud je doba obratu pohledávek delší než doba obratu závazků, znamená to, že účetní jednotka úvěruje svoje zákazníky. To může znamenat potřebu dalších zdrojů financování. Pokud je delší doba obratu závazků, tak se postupně zvyšuje volný peněžní tok. (Holečková, 2008, str. 87)

Ukazatele rentability

Výnosnost vloženého kapitálu (rentabilita) popisuje schopnost účetní jednotky dosahovat zisku za využití vložených prostředků. Správnou interpretací se tak dá usoudit, zda se vklad prostředků do účetní jednotky vyplatí. (Březinová, 2020, str. 187) V čitateli těchto ukazatelů se vyskytuje položka odpovídající výsledku hospodaření a ve jmenovateli druh kapitálu. Ukazatele rentability slouží k hodnocení efektivnosti účetní jednotky.

Pro výpočet se používají nejčastěji tři kategorie výsledku hospodaření a to sice:

- EBIT – zisk před odečtením úroků a daní,
- EAT – zisk po zdanění nebo také čistý zisk a
- EBT – zisk před zdaněním. (Růčková, 2019, str. 61)

Jedním z ukazatelů rentability je rentabilita vlastního kapitálu, která vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého do společnosti. Na základě tohoto ukazatele mohou investoři zjistit, zda vložený kapitál produkuje přidanou hodnotu, tedy zisk odpovídající rizikovosti investice. Pro výpočet je vhodné použít buď EBIT nebo EAT. Varianta s EBIT je vhodná v případě, kdy je záměrem srovnání účetních jednotek s různými sazbami daně příjmu či úrokovým zatížením. Pokud vstupuje do výpočtu EAT, pak se jedná o klasickou verzi ukazatele. (Růčková, 2019, str. 62) Je-li hodnota tohoto ukazatele dlouhodobě nižší než výnosnost z cenných papírů garantovaných státem, tak hrozí zánik účetní jednotky, protože pro investory je výhodnější uložit své prostředky v relativně bezrizikové investici.

Další variantou rentability je rentabilita tržeb. Ta představuje poměr mezi výsledkem hospodaření a realizovanými tržbami. Do položky tržeb jsou nejčastěji zahrnovány tržby, které tvoří provozní výsledek hospodaření, ale pokud je analýza prováděna na úrovni EAT, tak je vhodné zahrnout všechny tržby, tzn. čistý obrat společnosti. Ukazatel specifikuje schopnost účetní jednotky dosahovat zisku při dané úrovni tržeb, tzn. kolik zisku je generováno na 1 peněžní jednotku tržeb. (Březinová, 2020, str. 189) Tento ukazatel je vhodné porovnávat s oborovým průměrem a v případě nižších hodnot zvážit buď úpravu prodejních cen nebo zajistit levnější vstupy.

Doplňkovým ukazatelem k rentabilitě tržeb je rentabilita nákladů. Čím je hodnota tohoto ukazatele menší, tím je lepších výsledků účetní jednotka dosahuje, neboť 1 peněžní jednotku zisku dokázal vytvořit s menšími náklady. (Růčková, 2019, str. 66)

Posledním ukazatelem rentability pro tuto práci je rentabilita aktiv nebo také rentabilita celkového vloženého kapitálu. Tento ukazatel hodnotí výkonost kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly podnikatelské činnosti financovány. Hodnota zisku dosazovaná do vzorce je stejná jako v případě rentability vlastního kapitálu – může být tedy EBIT nebo EAT. Výsledná hodnota reprezentuje, kolik peněžních jednotek zisku vyprodukuje jedna koruna aktiv resp. vloženého kapitálu. (Růčková, 2019, str. 62)

3.2.3 Riziko podvodu a účetní odhady

Vedení účetní jednotky nebo jiný z pracovníků může mít potencionální prospěch z manipulace s účetními daty. Jsou identifikovány rozdílné motivace pro manipulaci účetních dat. Manipulaci dat mohou iniciovat manažeři společnosti, jejichž hlavním úkolem bývá maximalizace jejich užitečnosti. Může tak docházet k umělému navyšování zisku, ale rovněž i k prohlubování ztráty. Pokud účetní jednotka není schopna dosáhnout zisku v běžném období, může být ztráta ještě záměrně prohlubována, aby následné zlepšení bylo výraznější. Takový úspěch může pro manažera představovat výplatu vyšších odměn. Snížení výše daně z příjmu může být rovněž motivem, proč výsledky hospodaření podhodnocovat.

Další motivací managementu může být zdánlivé oddálení úpadku společnosti. Řešení prostřednictvím účetnictví je sice krátkodobé, ale může poskytnout cenný čas pro řešení situace. (Drábková, 2017, str. 41)

Některé z manipulací účetních dat mohou probíhat i v rámci legislativy díky variabilitě účetních pravidel. Oblastmi, které se tak stávají předmětem zájmu managementu, jsou stanovované odhady. Může docházet k přehodnocování doby využitelnosti aktiv a následně ke změně výši kalkulovaných odpisů majetku, může dojít ke změně metodiky stanovení opravné položky k aktivům tak, aby byla upravena výše nákladu resp. výnosu z této transakce. Management nemusí záměrně zaúčtovat všechny dohadné položky či tituly pro tvorbu rezerv, aby nezvyšoval náklady společnosti anebo jednoduše dochází pouze k zaúčtování existujících dokladů do špatného období – tzn. do dřívějšího nebo pozdějšího.

Zkreslení účetních výkazů lze tedy rozdělit do tří skupin zkreslení:

- neuvedení, zatajení významné informace,
- uvedení lživé, nepravdivé informace a
- uvedení zkreslené informace. (Drábková, 2017, str. 79)

Auditor si je motivace k podvodům vědom, a proto se část auditních procedur zaměřuje na odhalení podvodných či chybějících transakcí. Této problematice se věnuje auditorský standard ISA 240 Postupy související s podvody při auditu účetní závěrky. Auditor provádí tzv. cut-off testy, které se zaměřují na zaúčtování dokladů do správného období na přelomu dvou období, testují se manuální zápisy, tzn. účetní transakce, které

byly zaúčtovány na základě interních dokladů a analyzuje se úplnost účetních záznamů pomocí prvků finanční analýzy uvedených výše, zejména horizontální analýzy.

Mezi specifické postupy patří testování mezer v dokladových řadách, kdy jsou identifikovány chybějící doklady v rámci číselných řad a následně musí být důvod jejich absence. V těchto chybějících dokladech auditor spatřuje riziko neoprávněně vyřazených dokladů.

Zajímavým prostředkem testování podvodných transakcí je ověření platnosti Benfordova zákona v populaci účetních záznamů. Benfordův zákon, někdy též Newcombův-Benfordův zákon, je matematický zákon, který říká, že v mnoha souborech přirozených dat (ale ne ve všech) začínají čísla mnohem častěji číslicí 1 než jinou číslicí. Zhruba 30 % čísel začíná jedničkou. Čím vyšší počáteční číslice je, tím méně pravděpodobně se vyskytuje na začátku čísel. (Wikipedia, Benfordův zákon)

Testování účetních odhadů je upraveno auditorským standardem 540R Audit účetních odhadů a souvisejících vysvětlujících a popisných informací v účetní závěrce. Účetní odhady jsou nejrůznějšího charakteru. Vedení účetní jednotky je povinno je používat tehdy, když peněžní částky nelze zjistit přímo. Stanovení hodnoty odhadem je spojeno s nejistotou vyplývající z přirozených omezení týkajících se poznatků a údajů, které se pro odhad používají. (ISA 540R, odst. 2) Mezi účetní odhady patří především odpisy dlouhodobého majetku, opravné položky aktiv a transakce související s účtováním rezerv a dohadných položek.

4 Vlastní práce

V následující kapitole jsou analyzovány výstupy účetních jednotek a jejich vyhodnocení auditorem z hlediska správnosti. Vybrané příklady jsou vybrány z auditů několika účetních jednotek.

4.1 Princip nepřetržitého trvání

Jak bylo zmíněno v teoretické části, tak základním předpokladem pro sestavení účetní závěrky na základě běžných metod oceňování, je předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky tzn. že účetní jednotka bude schopná fungovat minimálně v následujícím období bez ohrožení přerušení její činnosti, např. že bude zahájena její insolvence.

Tento předpoklad ovšem nebývá účetními jednotkami v praxi vyhodnocován a jedinými případy, kdy se společnosti zabývají otázkou nepřetržitého trvání, jsou již výše zmíněná insolvence či vstup společnosti do konkurzu.

Pro auditora je dodržení principu nepřetržitého trvání zásadní, a proto se detailně zabývá možností ohrožení principu nepřetržitého trvání. Jednou z forem ujištění o nepřetržitém trvání účetní jednotky mohou být rozpočty a plány společnosti. Už jen jejich existence je jakýmsi ujištěním, že společnost se zabývá výhledem do budoucna a tzn. že vedení účetní jednotky si není vědomo možného přerušení činnosti.

Častým problémem rozpočtů ovšem je, že se v nich odráží jistá míra předsudků tvůrce. Obvykle bývají rozpočty pro následující období nadhodnoceny a jejich vypovídací hodnota nemusí být adekvátní. Výjimečně se rovněž stává, že výchozí hodnoty k aproximaci (k přepočtu pro další období) jsou chybně zadané – že neodráží historické výsledky společnosti. Rovněž velmi často nejsou zohledňovány negativní skutečnosti např. ukončení spolupráce s největším odběratelem, což musí logicky negativně ovlivnit minimálně výši obrátu.

Kvůli eliminaci případných pochybností získaných z budgetu společnosti se přistupuje k další analýze tvrdých dat. Výchozími vstupy jsou předběžné výkazy společnosti, případně obrátová předvaha, která představuje soupis analytických účtů s vyčíslením jejich pohybů a zůstatků k rozvahovému dni.

4.1.1 Hodnota vlastního kapitálu

V první řadě je zjišťována hodnota vlastního kapitálu společnosti. Vlastní kapitál společnosti představuje vlastní zdroje financování činnosti účetní jednotky. Tyto jsou zpravidla tvořeny především hodnotou základního kapitálu a hodnotou výsledků hospodaření běžného i minulých období. Dále mohou být významnou položkou ostatní kapitálové fondy, které nejčastěji představují příplatky mimo základní kapitál, tzn. podporu nebo jakousi bezúročnou půjčku od vlastníka společnosti.

Pokud je hodnota vlastního kapitálu kladná a převyšuje hodnotu základního kapitálu, tak se jedná o ideální stav, kdy společnost generuje zisky. Není tedy indikováno potencionální porušení principu nepřetržitého trvání.

V případě, kdy je hodnota vlastního kapitálu kladná avšak pod hodnotou základního kapitálu, znamená to, že společnost stále disponuje zdroji pro úhradu závazků, ovšem v běžném či minulém období byla generována ztráta a je nutný detailnější rozbor dosahovaných výsledků. V takové situaci se analyzuje, kdy byla ztráta generována a jaký je trend vývoje hospodářského výsledku, jestli se s postupem času výsledek zlepšuje.

Nejhorším stavem je vykazovaná záporná hodnota, kdy ztráty převyšují vložené prostředky do společnosti a existuje vysoké riziko přerušování činnosti společnosti. V tabulce č. 2 jsou uvedeny konkrétní příklady z vybraných účetních jednotek.

Tabulka 2: Rozbor hodnoty vlastního kapitálu

Účetní jednotka	VK	ZK	VH BO	VH MO	Ostatní
Společnost 1	82 599	200	-482	82 861	0
Společnost 2	19	100	-273	182	10
Společnost 3	-420 228	200	-79 126	-500 305	158 993

(Legenda: VK – vlastní kapitál, ZK – základní kapitál, VH BO – výsledek hospodaření běžného období, VH MO – výsledek hospodaření minulého období)

Zdroj: vlastní zpracování

V případě společnosti 1 se dá usuzovat, že nepřetržité trvání není významně ohroženo, jelikož společnost vykazuje kladné hodnoty vlastního kapitálu a vysoké zisky minulých let. V tomto konkrétním případě byl analyzován vznik ztráty běžného období a byly identifikovány dva důvody. Prvním z nich byl mírný pokles obrátu, resp. tržeb, o cca 3,5 % a druhým významným vlivem byl nárůst fixních nákladů z nájmu kanceláří

a jednorázových nákladů na poradenství externích spolupracovníků. Společnost se v daném roce stěhovala a po část roku byl placen nájem ve dvou prostorech. Díky tomuto vysvětlení není dosahovaná ztráta vnímána jako ohrožující, jelikož pokles obratu nebyl nijak zásadní a v následujícím období dojde opět ke snížení nákladů na nájemné a externích pracovníků.

V případě druhé společnosti je vykazován kladný VK ale již pod hodnotu ZK. Ztráta dosažená v běžném období převyšuje zisky minulých let a je tedy nutné zvážit riziko nepřetržitého fungování.

Společnost 3 by dle vykazovaných hodnot již měla prakticky ukončovat činnost, jelikož dlouhodobě dosahuje významných ztrát a již eviduje podporu od vlastníka – již zmiňovaný příplatek mimo ZK.

Běžným postupem bývá získání tzv. Letter of Support – vyjádření vlastníka, že je schopen a ochoten činnosti účetní jednotky v případě potřeby dále financovat. U společnosti 3 jsou ztráty však tak vysoké, že vyvstává otázka, zda vlastník má dostatek prostředků na to, aby činnost společnosti financoval. V takovém případě se provádí i finanční analýza výkazů vlastníka, aby byla možnost přislíbené podpory reálná. Alternativně je možné se obrátit na auditora mateřské společnosti či koncernu, aby vyhodnotil předpoklad nepřetržitého trvání celé skupiny.

Analýza vlastního kapitálu tedy přináší relevantní náhled na situaci společnosti a je ideální pro prvotní odhad stavu společnosti. Hodnocení principu nepřetržitého trvání však nekončí a jsou prováděny další procedury.

4.1.2 Horizontální analýza

Rovněž může být označována jako trendová analýza. Touto analýzou se zjišťují meziroční změny na jednotlivých pozicích výkazů, případně analytických účtech. V rámci horizontální analýzy by měly být identifikovány oblasti, ve kterých mohou z hlediska účetní závěrky i auditu vyplývat další potencionální skutečnosti ohledně nepřetržitého trvání účetní jednotky.

Mezi pozice výkazů, které se analyzují přednostně pro vyhodnocení nepřetržitého trvání, patří především oběžný majetek, závazky za úvěrovými institucemi a pozice výkazu zisku a ztráty. Tyto jsou rozhodující kvůli znalostem změn, které budou následně identifikovány i v rámci vertikální analýzy.

Nejdetailnější analýza probíhá v rámci výkazu zisku a ztráty. K vybraným společnostem bude v rámci tabulek 3 – 5 provedena horizontální analýza na úrovni VZZ.

Tabulka 3: Horizontální analýza Společnost 1

Řádek VZZ	BO	MO	Absolutní změna	Relativní změna
Tržby za prodej zboží	254 274,00	263 814,00	-9 540,00	-3,62 %
Náklady vynaložené na prodané zboží	156 678,00	145 341,00	11 337,00	7,80 %
Spotřeba materiálu a energie	4 607,00	5 215,00	-608,00	-11,66 %
Služby	71 620,00	61 325,00	10 295,00	16,79 %
Mzdové náklady	13 324,00	13 231,00	93,00	0,70 %
Úpravy hodnot zásob	0,00	2 431,00	-2 431,00	-100,00 %

(Legenda: BO – běžné období, MO – minulé období, VZZ – výkaz zisku a ztráty)

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy Společnosti 1, která měla nejlepší výsledky v rámci hodnot vlastního kapitálu vyplývá, že nejvýznamnější vliv na ztrátu v běžném období měl pokles výnosů z prodeje, který byl zapříčiněn poklesem prodejů a dále současně nárůstem nákladů na služby a prodané zboží. Vzhledem k tomu, že Společnost 1 nakupuje více než 95 % svého zboží v cizí měně, tak náklady na prodané zboží narostly především kvůli oslabení koruny vůči americkému dolaru, což negativně ovlivnilo pořizovací cenu zásob a tedy i následně náklady na prodané zboží.

V případě růstu nákladů došlo k výkyvu v oblasti nájemného a služeb externích pracovníků, kteří pracují především v oblasti marketingu a IT.

Zatím žádná z meziročních změn neindikuje potíže, vyjma drobného poklesu marže.

Z hlediska účetní závěrky je rovněž zajímavá změna řádku Úpravy hodnoty zásob, která značí, že společnost meziročně neaktualizovala výši opravné položky k zásobám. Tato položka je důležitá zejména proto, že se jedná o druh odhadu, pomocí kterého bývá účetními jednotkami často upravován výsledek hospodaření. Na základě této meziroční změny je nutné prověřit, zda je opravná položka k zásobám kalkulována správně.

Tabulka 4: Horizontální analýza Společnost 2

Řádek VZZ	BO	MO	Absolutní změna	Relativní změna
Tržby z prodeje výrobků a služeb	6 372,00	6 862,00	-490,00	-7,14 %
Tržby z prodeje zboží	197,00	6 540,00	-6 343,00	-96,99 %
Náklady na prodané zboží	197,00	6 540,00	-6 343,00	-96,99 %
Spotřeba materiálu a energie	127,00	170,00	-43,00	-25,29 %
Služby	4 001,00	3 987,00	14,00	0,35 %
Mzdové náklady	1 574,00	1 584,00	-10,00	-0,63 %

(Legenda: BO – běžné období, MO – minulé období, VZZ – výkaz zisku a ztráty)

Zdroj: vlastní zpracování

V případě analýzy Společnosti 2 by se mohlo zdát, že hlavní vliv na výsledek má pokles výnosů z prodeje zboží. Je ovšem nutné brát v potaz, že proběhla rovněž proporcionální změna v oblasti nákladů na prodej zboží a výsledný efekt do výsledku hospodaření je nulový. Dále je z tabulky patrné, že náklady jsou meziročně bez významnější změny a některé změny se i kompenzují.

Špatná hodnota VH BO je tedy zapříčiněna poklesem hodnoty výnosů z prodeje služeb. Společnost 2 poskytuje specializované technické poradenství a zprostředkovává nové projekty pro mateřskou společnost. Na základě schůzky s jednatelem společnosti bylo zjištěno, že v běžném období se společnosti nepodařilo získat žádný nový projekt, tudíž zásadním pro pokles výnosů byl pokles hodnoty provizí. Zároveň nejvyšší potřeba poradenství je při zahájení projektu, tudíž došlo i k mírnému poklesu tržeb za poradenství. S jednatelem byl dále diskutován výhled na budoucí období a ověřeny některé smlouvy, kvůli ujištění, že se v příštích letech dá očekávat nárůst obrátů. Po horizontální analýze lze předpokládat, že princip nepřetržitého trvání druhé společnosti není výrazněji ohrožen.

Tabulka 5: Horizontální analýza Společnost 3

Řádek VZZ	BO	MO	Absolutní změna	Relativní změna
Tržby za prodej zboží	398 260,00	507 582,00	-109 322,00	-21,54 %
Náklady vynaložené na prodané zboží	224 077,00	236 863,00	-12 786,00	-5,40 %
Spotřeba materiálu a energie	3 170,00	5 579,00	-2 409,00	-43,18 %
Služby	227 285,00	362 988,00	-135 703,00	-37,38 %
Mzdové náklady	16 976,00	18 547,00	-1 571,00	-8,47 %
Úpravy hodnot zásob	-9 460,00	-6 195,00	-3 265,00	52,70 %
Jiné provozní výnosy	2 669,00	3 784,00	-1 115,00	-29,47 %
Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	-2 489,00	-3 701,00	1 212,00	-32,75 %
Ostatní finanční náklady	6 675,00	34 964,00	-28 289,00	-80,91 %

(Legenda: BO – běžné období, MO – minulé období, VZZ – výkaz zisku a ztráty)

Zdroj: vlastní zpracování

Společnost 3 eviduje meziročně zhruba pětinnový pokles tržeb, což je enormní pokles, který je ovšem kompenzován ještě výraznějším poklesem nákladů. I přes realizovanou ztrátu je tedy nutné brát v potaz výrazné zlepšení výsledků a tedy optimalizaci prodejních procesů.

Historicky byl u Společnosti 3 problém s nastavením prodejních cen, které nepokrývaly variabilní náklady. Dále společnost prodává své zboží přes online tržiště, které si účtuje vysoké provize za zprostředkování prodeje (tyto jsou zahrnuty v řádku Služby). Porovnáním poklesu tržeb a nákladů je tedy evidentní postupné rovnání prodejních cen, jelikož pokles tržeb je pomalejší než pokles nákladů.

Podobně jako u Společnosti 1 je i zde zaznamenána změna v oblasti Úprav hodnoty zásob, kde je evidován výnos ve výši cca 9,5 mil Kč. I zde je opět na místě prověřit tvorbu opravných položek kvůli manipulaci s VH BO. Stejná situace platí i v případě rezerv v provozní oblasti.

Finanční náklady jsou tvořeny především kurzovými rozdíly, protože společnost eviduje velký objem cizoměnových závazků, proto je nutné ověřit správnost přepočtů na české koruny.

Ačkoli horizontální analýza prokazuje zlepšování výsledků Společnosti 3, je nutné provést další analýzy, aby bylo získáno dostatečné ujištění.

4.1.3 Analýza poměrovými ukazateli

Využívány jsou zejména poměrové ukazatele rentability, likvidity a aktivity společnosti, které mohou dále přispět ve vyhodnocování finančního zdraví. V následující tabulce 6 je proveden výpočet ukazatelů likvidity.

Tabulka 6: Ukazatele likvidity

Ukazatel	Společnost 1	Společnost 2	Společnost 3
Běžná likvidita	3,35	0,97	0,31
Pohotová likvidita	1,69	0,97	0,07
Okamžitá likvidita	0,59	0,21	0,02

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 6 dále potvrzuje podezření, která byla získána z dřívějších analýz. Společnost 1 přesahuje doporučené hodnoty likvidity na všech úrovních.

Společnost 2 dosahuje nižších hodnot, ale stále je velmi blízko doporučeným hodnotám. Horší hodnoty jsou evidovány v případě běžné likvidity, jelikož oběžný majetek společnosti je tvořen pouze pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem – společnost neeviduje žádné zásoby.

Poslední Společnost 3 má výrazný nedostatek likvidních prostředků a její schopnost nepřetržitě trvat je velice ohrožena.

Dále se zaměříme na vyhodnocení ukazatelů zadluženosti v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Ukazatele zadluženosti

Ukazatel	Společnost 1	Společnost 2	Společnost 3
Koeficient samofinancování	66,69 %	0,64 %	-273,40 %
Ukazatel věřitelského rizika	33,31 %	99,36 %	373,40 %

Zdroj: vlastní zpracování

Jelikož ukazatele zadluženosti vychází z hodnot vlastního a cizího kapitálu, hodnoty zadluženosti a jejich interpretace je velmi podobná jako v případě vyhodnocení hodnot vlastního kapitálu.

Z hodnot ukazatelů můžeme identifikovat riziko u společností 2 a 3, jelikož jsou značně podkapitalizované.

V tabulce č. 8 jsou uvedeny hodnoty vybraných ukazatelů aktivity.

Tabulka 8: Ukazatele aktivity

Ukazatel	Společnost 1	Společnost 2	Společnost 3
Doba obratu zásob	85,79	0,00	107,68
Doba obratu pohledávek	55,32	109,63	18,75
Doba obratu závazků	51,51	157,36	443,92
Obchodní deficit	3,81	-47,73	-425,16

Zdroj: vlastní zpracování

Jako první byla k vyhodnocení doba obratu zásob, která vypovídá o optimální velikosti zásoby. Při vyhodnocování tohoto ukazatele je nutné brát v potaz, zda zásoby společnosti mohou podléhat zkáze. Pokud tomu tak není, tak může být výhodnější, že se společnost předzásobí a využije množstevních slev či krátkodobých akcí.

Z vybraných společností zásoby neeviduje Společnost 2, která se zabývá především prodejem služeb.

V případě společností 1 a 3 si můžeme povšimnout, že obraty zásob dosahují hodnot 85 a 107 dní, což je dlouhá doba obratu. Toto samo o sobě nemusí indikovat problém, nicméně je třeba se dále zabývat možností prodeje zásob kvůli tvorbě opravných položek.

Doba obratu pohledávek a závazků je vyhodnocena prostřednictvím hodnoty obchodního deficitu, který představuje rozdíl mezi dobou obratu pohledávek a závazků. Základním požadavkem je záporná hodnota ukazatele, jelikož je dlouhodobě neudržitelné hradit včas závazky, pokud máme delší splatnost pohledávek než závazků.

Zde můžeme problém indikovat u jinak bezproblémové Společnosti 1. Obchodní deficit je kladný, což značí, že závazky jsou splatné dříve než pohledávky a je možné, že dojde k nedostatku likvidity. V tomto případě bylo managementu společnosti doporučeno, aby lépe sledoval vývoj hodnoty pohledávek a případně zkrátil dobu splatnosti vystavených faktur.

U Společnosti 3 je nutné si uvědomit, že eviduje velký objem závazků za společnostmi ve skupině, které své závazky nevymáhají – to značně prodlužuje dobu obratu závazků.

Společnost 2 vykazuje přiměřené hodnoty, které neindikují riziko.

Rovněž jsou hodnoceny ukazatelé rentability, které jsou pro diplomovou práci posledními ukazateli pro vertikální analýzu. Vypočtené hodnoty jsou uvedeny v tabulce 9.

Tabulka 9: Ukazatele rentability

Ukazatel	Společnost 1	Společnost 2	Společnost 3
ROE (EAT)	-0,58 %	-1 436,84 %	18,83 %
ROE (EBIT)	0,05 %	-1 436,84 %	18,44 %
ROS	-0,19 %	-4,16 %	-19,86 %
ROC	-0,10 %	-3,99 %	-17,41 %
ROA	-0,39 %	-9,24 %	-51,48 %

(Legenda: EBIT – výsledek hospodaření před úroky a zdaněním, EAT – výsledek hospodaření po zdanění, ROE – rentabilita vlastního kapitálu, ROS – rentabilita výnosů, ROC – rentabilita nákladů, ROA – rentabilita aktiv)

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočet hodnot rentability je proveden z výsledku hospodaření po zdanění (EAT) pokud není uvedeno jinak.

Nejprve je vyhodnocována výše rentability vlastního kapitálu. V případě tohoto ukazatele stojí za povšimnutí, že nejlepších hodnot dosahuje Společnost 3. Tento fakt potvrzuje, že ukazatele musí být vyhodnocovány v návaznosti na znalosti dalších skutečností, protože hodnota ROE je v případě Společnosti 3 zavádějící. Výpočet ROE je podílem výsledku hospodaření vůči hodnotě vlastního kapitálu, a protože Společnost 3 dosahuje ztráty a vykazuje zápornou hodnotu vlastního kapitálu, tak celková hodnota ukazatele je kladná, přestože Společnost 3 dosahuje nejhorších výsledků.

Záporné hodnoty ukazatele Společností 1 a 2 jsou zapříčiněny dosaženou ztrátou (to platí i pro hodnoty dalších ukazatelů rentability).

Na základě výše ROE je ovšem patrné, že dosažená ztráta Společnosti 1 je mnohem méně významná než ztráta Společnosti 2, ačkoli v absolutních číslech dosahuje Společnost 1 vyšší ztráty. Navíc pokud je výše ukazatele vypočtena na základě hodnoty EBIT, tak je evidována, sice zanedbatelná, ale kladná rentabilita, což dosvědčuje, že společnost generuje z provozní činnosti zisk.

Ukazatele ROS a ROC představují rentabilitu tržeb a nákladů a vyjadřují jak velký zisk generuje jedna koruna výnosů resp. hodnotu nákladů potřebnou k vygenerování 1 Kč zisku. Stejně jako v případě rentability vlastního kapitálu jsou hodnoty záporné kvůli

vykazované ztrátě. Tyto ukazatele je rovněž vhodné sledovat i meziročně, jelikož mohou signalizovat zda problémy s generováním zisku jsou způsobeny spíše poklesem tržeb nebo naopak růstem nákladů.

Poslední z ukazatelů je rentabilita aktiv. Ta může z pohledu auditu signalizovat nevyužívaný majetek a tudíž i indikovat nutnost tvorby opravné položky. Uvedený případ se týká především Společnosti 3, kdy každá koruna aktiv generuje ztrátu 0,51 Kč.

4.1.4 Ostatní skutečnosti důležité pro vyhodnocení going concern principle

Mezi další zásadní oblasti, kterým je třeba se detailněji věnovat patří bankovní úvěry. Na ty je třeba se dívat nejen z pohledu hodnot, ale rovněž podmínek, které musí účetní jednotka splňovat. Tyto podmínky jsou nazývány kovenanty a v úvěrových smlouvách představují pojistku banky k zesplatnění úvěru v případě, kdy se zhoršuje finanční situace čerpajícího.

Některé z podmínek mohou být vázány čistě na výsledek hospodaření, ať již provozní VH či celkový. Příklad takové podmínky je uveden na Obrázku č. 1.

Obrázek 1: Ukázka kovenantu – hodnota EBITDA

Ukazatel EBITDA, který na základě výpočtu podle vzorce $EBITDA = \text{provozní výsledek hospodaření} - \text{tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu} + \text{zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu} + \text{změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti} + \text{komplexních nákladů příštích období} + \text{odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku}$, poklesne pod hodnotu 9.500.000,- CZK, a to ke každému poslednímu dni kalendářního roku.

Zdroj: úvěrová smlouva ČSOB

Jak je na obrázku uvedeno, tak je stanovena konkrétní úroveň VH (zde EBITDA), postup přesného výpočtu – aby nedocházelo k rozdíům z důvodu rozdílné metodiky – a přesná hodnota, kterou musí účetní jednotka splňovat.

Banky rovněž využívají některé ukazatele a vážou podmínky na hodnotu těchto ukazatelů. Opět bývá přesně nadefinovaný postup výpočtu a hodnota kritéria. Typickou podmínkou je kovenant vázaný na ukazatel krytí dluhové služby DSCR. Ukázka kovenantu tohoto typu viz Obrázek 2.

Obrázek 2: Ukázka kovenantu - ukazatel DSCR

Ukazatel DSCR, který na základě výpočtu podle vzorce $DSCR = \frac{\text{(provozní výsledek hospodaření - tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu + zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu + změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období + odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku)}}{\text{(celková výše ročních splátek dlouhodobých úvěrů a závazků + nákladové úroky + daň z příjmů splatná - úroky z podřízeného dluhu, pokud jsou také podřízeny - splátky podřízeného dluhu)}}$, poklesne pod hodnotu 1,2x, a to ke každému poslednímu dni kalendářního roku.

Zdroj: úvěrová smlouva ČSOB

Některé z podmínek musí společnosti splňovat pouze k rozvahovému dni, některé jsou monitorovány častěji, např. čtvrtletně.

Kovenanty nabývají důležitosti zejména v obdobích krize, tudíž i v současné situaci pandemie COVID-19, kdy si banky detailněji vyhodnocují finanční situaci klientů a častěji přistupují k onomu zesplatnění úvěru. Takové zesplatnění může ohrozit nepřetržité trvání účetní jednotky, protože nemusí mít dostatek likvidních prostředků k úhradě úvěru.

Během auditů týkajících se kalendářního roku 2020 je citelná větší obezřetnost bank a u jednoho klienta bylo uskutečněno zesplatnění úvěru, ačkoli se jednalo o garantovaný úvěr z programu COVID III.

Potencionálním ohrožením principu nepřetržitého trvání jsou soudní spory, protože v případě větších kauz může být nepříznivý rozsudek likvidační. Z toho důvodu auditor požaduje vyjádření právníka k současným kauzám, aby si mohl udělat představu o potencionálních hrozbách.

Posledním důležitým bodem je vyhodnocení případného Letter of Support zmíněného výše. Jedná se o garanci subjektu, že v dohledné budoucnosti podpoří činnost společnosti, která sama o sobě není schopna finančně přežít. Takové potvrzení může vystavit kdokoli, a proto se musí auditor ujistit o solventnosti a likviditě subjektu, který potvrzení vystavil.

4.2 Plánovací fáze auditu pro ověření správnosti účetní závěrky

V následující podkapitole jsou popsány činnosti, které jsou z pohledu auditora nutné pro úspěšné zpracování účetní závěrky. Výčet činností není úplný a je zaměřen především na praktické činnosti, které jsou důležité pro zpracování dalších kapitol práce. Konkrétní příklady v této kapitole jsou zpracovány na datech Společnosti 4 zabývající se prodejem

senzorů a je silně ovlivňována německou mateřskou společností, která sestavuje i konsolidovanou účetní závěrku.

4.2.1 Zpracování obratové předvahy

Obratové předvaha je základním podkladem auditora pro provedení ověření účetní závěrky. Tento výstup z účetního softwaru představuje soupis analytických účtů používaných v účetnictví spolu s hodnotami počátečních stavů, obrátů jednotlivých účtů a hodnotou konečných zůstatků. Náhled obratové předvahy je uveden na obrázku č. 3, celá obratová předvaha je uvedena v příloze č. 2 této práce.

Obrázek 3: Obratová předvaha - ukázka

Účet	Popis	Počáteční stav	Obrat MD	Obrat DAL	Konečný stav
021110	Budovy - tech. zhodnocení	58 558,60	0,00	0,00	58 558,60
022200	Výpočetní technika	109 799,05	0,00	0,00	109 799,05
022300	Automobily	4 595 469,98	1 769 257,45	2 149 527,37	4 215 200,06
022400	Inventář	701 840,89	243 830,69	0,00	945 671,58
022800	Vybavení Kacerov	775 369,00	0,00	0,00	775 369,00
042110	Pořízení HIM - bez majetku	0,00	45 675,25	45 675,25	0,00
081100	Oprávky k budovám halám a stav	-585,00	0,00	12 648,00	-13 233,00
082200	Oprávky k počítačům	-109 799,05	0,00	0,00	-109 799,05
082300	Oprávky k automobilům 1. od.sk	-3 163 352,34	2 149 527,37	1 241 759,37	-2 255 584,34
082400	Oprávky k inventáři	-536 882,70	0,00	55 008,00	-591 890,70
082800	Oprávky vybav. Kacerov	-60 800,00	0,00	71 448,00	-132 248,00

Zdroj: obratová předvaha Společnosti 4

Kladné zůstatky v počátečním a konečném stavu představují buď vlastněný majetek či pohledávku, záporné pak závazek nebo zdroj financování. V rámci výsledkových účtů je kladně označen náklad a záporně výnos. Záporný součet výsledkových účtů tedy značí zisk nikoli ztrátu.

Na obratové předvaze se provádí několik kontrol, které vypovídají o správnosti generované sestavy. První kontrolou je získání ujištění o podvojnosti účetnictví. To je ověřováno prostřednictvím součtů v jednotlivých sloupcích. Celkový součet ve sloupcích počáteční stav a konečný stav musí být roven 0. Pokud tomu tak není, tak sestava není použitelná, jelikož některé z transakcí nebyly zaúčtovány ve stejné hodnotě na strany má dáti a dal. Tento nedostatek bývá zapříčiněn chybným použitím nějakého filtru pro vygenerování sestavy. Účetní jednotka může pro účtování využívat více účetní knih, případně i podrozvahovou evidenci, a rozdíly souvisí s chybným výběrem dat.

Další přídatnou kontrolou je ověření shody hodnoty obrátů na stranách MD a DAL, což opět vede k ujištění ohledně podvojnosti účetnictví. Rovněž konečný stav by měl

odpovídat součtu hodnot ze sloupců počáteční stav a obrat MD ponížený o hodnotu obrat DAL.

Jak bylo zmíněno v teoretické části, tak auditor se zaměřuje na ověření správnosti výkazů, a proto je nutné jednotlivých analytickým účtům nutné přiřadit tzv. mapping. Jedná se o referenci na řádek výkazů, do něž spadá vybraný analytický účet. Na základě mappingu se pak následně sestavují výkazy – analytické účty se stejnou hodnotou mappingu se sčítají do konkrétní pozice ve výkazech. V tabulce č. 10 je ukázka mappingu pro několik vybraných syntetických účtů.

Tabulka 10: Ukázka mappingu

Syntetický účet	Mapping	Název řádku výkazů
013	RA.BI.2.1B	Software
073	RA.BI.2.1K	Software
411	RP.AI.1	Základní kapitál
501	VN.A.2	Spotřeba materiálu a energie
602	VV.I	Tržby z prodeje výrobků a služeb

Zdroj: vlastní zpracování

Přímo z čísla mappingu je možné vyčíst, na který přesný řádek výkazů odkazuje, viz příklad na mappingu RA.BI.2.1B. Pokud se podíváme na tuto vybranou referenci, tak označení před první tečkou udává referenci na konkrétní výkaz – RA: Rozvaha Aktiva. Další část mappingu odkazuje na oblast v rámci zvoleného výkazu – BI: Dlouhodobý nehmotný majetek. Poslední část mappingu pak odkazuje na konkrétní řádek, v případě aktiv pak i na umístění ve sloupcích brutto a netto - 2.1B: Software, brutto. Stejná analogie platí i v případě ostatních výkazů.

Mapping jednotlivých účtů nemusí nutně odpovídat přiřazení dle čísla syntetického účtu, jak je uvedeno v účtové osnově. Je nutné se vždy zaměřit na charakter zůstatku. Častým případem nesprávného mapování účtů bývají účty 314 – Poskytnuté provozní zálohy. Hlavním faktorem pro určení mappingu je obsah daného účtu. V případě, že jsou na účtu 314 účtovány zálohy, které byly použity pro nákup zboží, pak tyto zálohy nemají být vykazovány v rámci pohledávek, tzn. oblast RA.CII, ale v rámci zásob RA.CI.

Stejně tak pokud např. účet 311 – Pohledávky z obchodních vztahů vykazuje záporný zůstatek, je nutné zjistit z inventarizace účtu, ze kterých položek se skládá

a některou, případně všechny, v rámci výkazů reklasifikovat, protože se zcela jistě nebude jednat o pohledávku.

V momentě kdy je všem účtům přiřazen odpovídající mapping je možné přistoupit ke stanovení hladiny významnosti.

4.2.2 Stanovení hladiny významnosti

Hladina významnosti představuje hodnotu, resp. výši chyby, po jejímž překročení by účetní závěrka již nepodávala věrný a poctivý obraz o stavu účetní jednotky. Stanovení báze pro výpočet významnosti tedy musí vycházet z pohledu hlavních uživatelů účetních závěrek – může to být pouze vlastník, který si na základě výsledku hospodaření vyplácí podíly na zisku; mohou to být banky, které na základě výkazů vyhodnocují solventnost a likviditu klienta nebo to může být mateřská společnost, která výstupy z účetnictví dále zpracovává.

V případě, kdy je jako hlavní uživatel účetní závěrky identifikován vlastník, je bází pro výpočet materiality stanovena hodnota výsledku hospodaření po zdanění, protože si z něj vyplácí podíl na zisku. Banky se pak spíše zaměřují na provozní výsledek hospodaření, který představuje schopnost účetní jednotky generovat zisky. Mateřské společnosti pak nejčastěji zajímá výše obrátu společnosti, aby se co nejvíce navýšily objemy prodejů v rámci konsolidované účetní závěrky. U developerských firem může být jako báze stanovena hodnota aktiv – tedy vlastněných budov, protože ty odrážejí hlavní hodnotu, kterou účetní jednotka tvoří.

Společnost 4 je dceřinou společností, která podléhá konsolidaci, nečerpá žádný bankovní úvěr a dividendy jsou vypláceny do mateřské společnosti, která je až následně distribuuje konkrétním vlastníkům. Jako báze pro tento konkrétní příklad byly zvoleny výnosy z hlavní činnosti, tzn. z prodeje zboží a služeb, protože se jedná o hlavní ukazatel, který sleduje mateřská společnost – charakterizuje hlavní zájem ukazatele účetní závěrky. Výpočet celkové významnosti je naznačen na obrázku č. 4.

Obrázek 4: Stanovení celkové materiality Společnosti 4

Účet	Popis	Počáteční stav	Obrat MD	Obrat DAL	Konečný stav
602100	Tržby z prodeje služeb	0,00		0,00	874 406,39
602600	Tržby za služby RU x KM	0,00		0,00	1 616 511,75
602610	Tržby z prodeje služeb- Rusko	0,00		0,00	673 582,50
602700	Tržby z prodeje služeb-UA	0,00		0,00	1 194 769,84
604100	Tržby za Zboží ČR	0,00	5 468 257,28	288 152 464,96	-282 684 207,68
604200	Tržby za Zboží SR	0,00	0,00	4 400,09	-4 400,09
604300	Tržby za Zboží - Electr.	0,00	0,00	2 901 940,13	-2 901 940,13
604600	Trzby za zbozi -treti zeme	0,00	6 700,72	5 805 032,77	-5 798 332,05
					-295 748 150,43
Stanovené procento pro výpočet materiality					2%
Vypočtená hodnota celkové materiality					-5 914 963,01
Zaokrouhlená hodnota					-5 900 000,00

Zdroj: vlastní zpracování, obratová předvaha Společnosti 4

Z obrázku č. 4 vyplývá, že celková hodnota výnosů z hlavní činnosti byla v případě účetní jednotky na úrovni cca 296 mil Kč. V návaznosti na znalost účetní jednotky jako jsou chyby v účetnictví v minulých letech, složitost předmětu podnikání a možnost podvodu ze strany vedení účetní jednotky, byla úroveň hladiny významnosti stanovena na úroveň 2 %. Jelikož je stanovení významnosti značně závislé na odborném úsudku auditora, tak nelze detailněji rozebrat stanovení procentuální hodnoty.

Následný výpočet je pouze jednoduchým pronásobením sazby 2 % a celkové hodnoty vybraných výnosů. Po zaokrouhlení na celé statisíce dolů je výsledná hodnota 5 900 000 Kč. Tato částka představuje hodnotu chyby, kterou by neměla přesáhnout celková suma chyb v jednotlivých řádcích výkazů.

Vzhledem k tomu, že není možné ověřit všechny transakce a ve výkazech se mohou vyskytovat neidentifikované chyby, tak je kalkulována tzv. prováděcí materialita, která vytváří právě prostor pro neidentifikované chyby tak, aby nebyla překročena celková chyba ve výkazech ve výši 5 900 000 Kč. Zde se auditor přiklonil k Paretovu pravidlu a vzhledem k nízké chybovosti minulých let byla prováděcí materialita vypočtena jako 80 % z celkové významnosti. Hladina prováděcí významnosti proto odpovídá hodnotě 4 720 000 Kč (5 900 000 x 80 %).

V auditu se pracuje ještě s hodnotou absolutně nevýznamné chyby, která představuje hodnotu, která z pohledu auditora nemůže ovlivnit úsudek uživatele účetní závěrky a tudíž chyby pod touto hodnotou nemusí být nutně opravovány či vyhodnocovány. Samozřejmě důležitý je charakter zjištěné chyby – jestli se jedná o izolovanou chybu, která vznikla např. překlepem účetní při zadávání hodnot nebo chybu

systemovou, která se může automaticky propisovat i do dalších transakcí – např. špatně nastavené sazby pro výpočet DPH.

Hodnota absolutně zanedbatelné chyby byla auditorem v případě Společnosti 4 stanovena na úroveň 5 % celkové významnosti a je tedy ve výši 295 000 Kč (5 900 000 x 5 %).

Nastavením jednotlivých úrovní materiality jsou auditorovi známy hodnoty, kterými se musí dále zabývat a je možné přistoupit k dalšímu testování.

4.2.3 **Ověření integrity dat a identifikace rizika podvodů**

Ověření účetní závěrky probíhá na úrovni jednotlivých transakcí. V případě rozvahových účtů jsou testovány transakce, které tvoří zůstatky analytických účtů. U transakcí výsledkových účtů jsou testovány transakce, které byly uskutečněny v průběhu účetního období.

Všechny tyto transakce podléhají dvěma typům výběrů – specifickému výběru a náhodnému výběru. Specifický výběr je prováděn na základě úsudku testovatele. Může se jednat o transakce s neobvyklou či vysokou hodnotou případně transakce, které mohou být rizikové z pohledu jejich správnosti – např. účtování oprav na účtech 511 s hodnotou převyšující 40 tis. Kč (případně jinou hodnotu pro zařazení dlouhodobého majetku), protože zde je pravděpodobné, že by se mohlo jednat o technické zhodnocení. Na základě popisu transakce mohou být zvoleny transakce s uvedením jiného účetního období než je ověřováno. Pokud je kontrolována účetní závěrka za rok 2020, tak takovou transakcí může být zaúčtované nájemné za leden 2021, které je účtované na účtu 518 – tedy v nákladech běžného období.

Pro výběry položek k testování je nutné mít odpovídající detail transakcí. Všechny inventarizace rozvahových účtů se proto odsouhlasují na obratovou předvahu – hodnoty zůstatku účtů dle inventarizace musí být shodné s výstupem v účetnictví, což nasvědčuje shodě údajů.

Dále se ověřuje shoda hodnoty transakcí v účetním deníku s obratovou předvahu. Účetní deník představuje soupis všech transakcí uskutečněných v ověřovaném období. Ke každému zápisu se zde vyskytují minimálně údaje o datu transakce, číslu dokladu, analytickém účtu a hodnotě transakce. Ukázka dat z deníku viz obrázek č. 5.

Obrázek 5: Náhled deníku Společnosti 4

DAT	C_DOKLADU	UCET	NAZEV_UCET	KC_MD	KC_DAL	TEXT
28.02.2019	39000058	321100	Dodavatelé - Tuzemsk	0,00	4316,60	DHL Express (Czech Republic) s
28.02.2019	39000058	343110	DPH přijatá 15%	749,16	0,00	DHL Express (Czech Republic) s
28.02.2019	39000058	518600	Doprava zboží při pr	3567,44	0,00	DHL Express (Czech Republic) s
28.02.2019	39000059	321100	Dodavatelé - Tuzemsk	0,00	3025,00	CEDA service-consulting s.r.o.
28.02.2019	39000059	343110	DPH přijatá 15%	525,00	0,00	Intrastat 2/2019
28.02.2019	39000059	518100	Ostatní služby	2500,00	0,00	Intrastat 2/2019

Zdroj: účetní deník Společnosti 4

Hodnota celkové sumy na analytických účtech dle účetního deníku musí odpovídat obrátům dle obrátové předvahy. Tato shoda představuje ujištění, že databáze jsou generovány ze stejného podkladu a transakce zobrazené v deníku se skutečně propisují do účetních výstupů v podobě obrátové předvahy a následně i účetních výkazů.

Odsouhlasení se může provádět na různých úrovních – dle potřeby auditora. Shoda může být ověřena na úrovni analytických účtů, syntetických účtů případně účtových tříd. Sesouhlasení deníku pro účely této práce bylo provedeno na úrovni účtových tříd a celkového obrátu, aby výsledky mohly být přehledně prezentovány, viz tabulka č. 11.

Tabulka 11: Sesouhlasení deníku Společnosti 4

Třída	Obrátová předvaha - obrat	Účetní deník - obrat	Rozdíl
0	632 224,77	632 224,77	0,00
1	3 785 848,12	3 785 848,12	0,00
2	267 138,25	267 138,25	0,00
3	-63 931 444,00	-63 931 444,00	0,00
4	74 469 385,42	74 469 385,42	0,00
5	283 746 957,11	283 746 957,11	0,00
6	-298 970 109,67	-298 970 109,67	0,00

Zdroj: vlastní zpracování

Jak vyplývá z tabulky č. 11, tak byla potvrzena shoda údajů mezi generovanými daty a účetní deník je možné použít pro další ověřování. Pokud se v rámci sesouhlasení účetního deníku a obrátové předvahy vyskytnou rozdíly, mohou být uspokojivě vysvětleny pouze rozdílným datem generování sestav. Jiné rozdíly zpochybňují kvalitu využívaného účetního SW a tedy i výstupů pro tvorbu výkazů.

V rámci účetní závěrky se nemusí vyskytovat pouze chyby zapříčiněné nepozorností některého z pracovníků, ale rovněž záměrná zkreslení. Pro snížení pochybností ohledně výskytu podvodů se mimo jiné využívají analýzy na úrovni účetního deníku, které se zaměřují na určitý aspekt deníkových zápisů. Jedná se o ověření platnosti Benfordova zákona a o testování úplnosti dokladových řad.

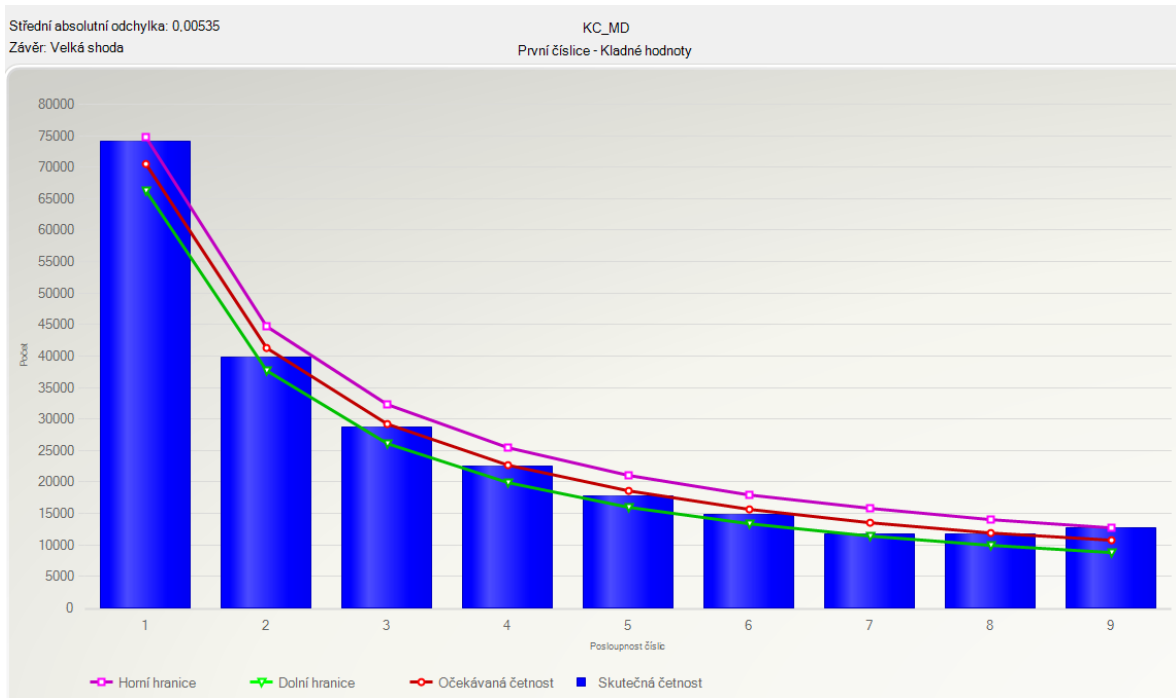
4.2.3.1 Benfordův zákon

Jedná se o matematický zákon, který pojednává o četnosti zastoupení číslic na první pozici čísel. Dle tohoto zákona není rozvržení zastoupení jednotlivých číslic rovnoměrné, ale nejvíce čísel začíná číslicí 1 – jedná se zhruba o 30 % všech čísel. Čím vyšší je hodnota číslice, tím nižší zastoupení by měla mít jako počáteční číslice – např. číslice 9 je na první pozici čísel dle Benfordova zákona jen v cca 4,5 % případů. Tento zákon by měl být platný na úrovni všech dostatečně velkých souborů – může se jednat o seznam čísel popisných, počty novinových článků, hodnoty na účtenkách apod. Zákon je platný univerzálně.

Platnosti tohoto zákona je tedy možno využít i při ověření účetních závěrek resp. naznačit výskyt podvodů v účetnictví. Toto očekávání vychází z předpokladu, že pokud jsou vytvářeny záznamy bez podkladu, tak zadavatel inklinuje buď k rovnoměrnému zastoupení prvních číslic nebo alespoň jednu číslici upřednostňuje častěji než ostatní. Zadáváním fiktivních záznamů ve velkých objemech by měla být narušena platnost Benfordova zákona.

Analýza platnosti tohoto zákona byla provedena na datech účetního deníku Společnosti 4 – konkrétně na sloupcích částek MD a D. Test byl proveden prostřednictvím SW CaseWare Idea a byl prováděn zvlášť pro kladná a záporná čísla. Pro ilustraci diplomové práce je na obrázku č. 6 zobrazen výstup pro hodnoty kladných číslic na straně MD.

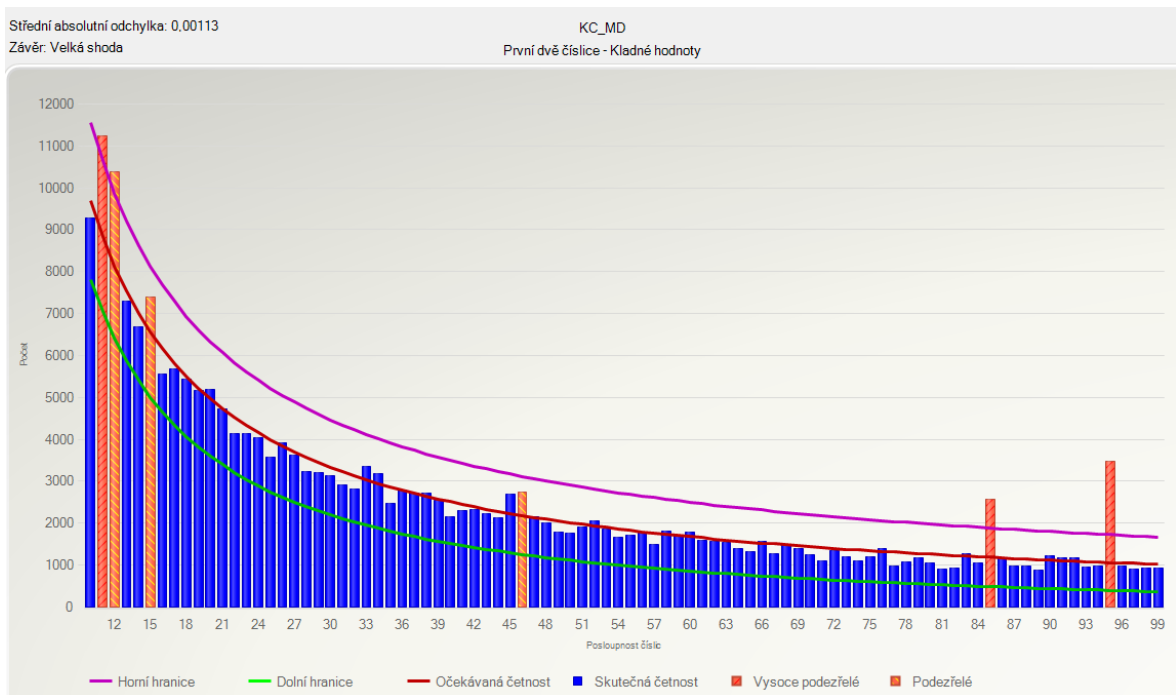
Obrázek 6: Benfordův zákon – první číslice MD kladná

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že na samé hranici přípustnosti je výskyt číslice 9. Z toho důvodu bude provedena analýza ještě na úrovni prvních dvou číslic, viz obrázek 7.

Obrázek 7: Benfordův zákon – první dvě číslice MD kladná

Zdroj: vlastní zpracování

Na prvních dvou číslicích již jsou znatelné konkrétní nesrovnalosti. Očekávané počty byly překročeny v případě číslic začínajících 11, 12, 85 a 95. SW dále vytipovává transakce, které jsou sice v očekávaném intervalu, ale odchyľují se od zastoupení v konkrétní populaci. V tomto případě se jedná o hodnoty začínající 15 a 46.

Zjištění těchto nesrovnalostí ještě nutně neznamená výskyt podvodu, ale je nutné pochopit, proč se některé z číslic vyskytují v souboru častěji než ostatní. V tomto konkrétním případě souvisí zvýšený výskyt především s opakujícími se částkami na dopravu a balné jednotlivých zásilek.

Částky začínající 11 jsou ovlivněny poštovným ve výši 115 Kč, transakce 12 pak poštovným ve výši 120 Kč a v případě částek 85 a 95 se jedná o poplatky za balné. Zvýšený výskyt částek s prvním dvojčíslím 15 a 46 souvisí s hodnotou nakupovaných senzorů, které jsou nejčastěji oceněny v částkách 151,47 a 464,36 Kč. Nesrovnalosti mezi očekáváním a skutečnou četností tedy byly uspokojivě vysvětleny a nebylo identifikováno riziko výskytu podvodu.

4.2.3.2 Testování mezer v dokladových řadách

Další procedurou, která může nasvědčovat manipulaci s účetnictvím, je ověření úplnosti výskytu čísel v dokladových řadách. Tento test vychází z předpokladu, že transakce uskutečněné v rámci účetního SW by měly tvořit nepřetržitou řadu čísel tedy 1, 2, 3, ... Pokud v řadě bude chybět doklad č. 2 je evidentní, že proběhla nějaká nestandardní operace, která by mohla být cílena na ovlivnění výsledků společnosti.

V účetním deníku Společnosti 4 bylo identifikováno celkem 27 dokladových řad (dle sloupce DRUH), z toho u 10 z nich byly zjištěny mezery v číselných řadách. Přehled k chybějícím řadám je uveden v tabulce č. 12.

Tabulka 12: Mezery v dokladových řadách

Dokladová řad (druh)	Počet záznamů	Počet mezer
BU4	29 260	1
BU7	17 594	2
LF	34 494	1
NOI	127 514	2
PD	2 965	1
PNO	816	6
PNP	2 496	2
PPD	1 167	1
PVI	3 362	1
SPI	374	1

Zdroj: vlastní zpracování

Zjištěné mezery představují počet přerušení dokladové řady, ale každá mezera může být různě dlouhá, tzn. může se týkat pouze jednoho dokladu či zahrnovat dokladů tisíce.

Dotazováním účetní Společnosti 4 a dohledáním jednotlivých dokladů v účetním SW bylo zjištěno, že některé z dokladů byly vystaveny v nulové hodnotě, tzn. že jejich absence nemá vliv na účetní výstupy, a další doklady byly zaúčtovány v minulém či následujícím období, tudíž jejich vyloučení je pro daný rok žádoucí. Vznik těchto případů je takový, že účetní jednotka účtuje na přelomu období 202x doklad, který byl obdržen již v roce 202x+1, ale ještě nebyl vytvořen databázový soubor pro účtování období 202x+1. Účetní software zaúčtuje daný doklad do řady dokladů 202x, ale SW na základě atributu data přijetí dokáže rozlišit, že uvedený doklad má být z účetnictví roku 202x vyjmut.

V několika případech bylo zjištěno, že chybějící doklad byl stornován, jelikož došlo k chybě při zadání částky nebo střediska.

Mezery v dokladových řadách jsou tedy odůvodnitelné a výstupem z tohoto testu je snížení rizika výskytu fraudu v účetnictví účetní jednotky.

4.2.4 Popis systému a ověření účinnosti provozních kontrol

Detailní testování jednotlivých účtů je prováděno z poskytnutých inventur účtů a účetního deníku, odkud jsou vybírány transakce, které budou ověřeny na prvotní doklady. Rozsah vzorku je stanoven na základě propočtu, který je závislý na hodnotě testované populace, tzn. hodnotě zůstatku v případě rozvahového účtu a hodnotě obrátu v případě výsledkových účtů, dále na hodnotě prováděcí materiality a tzv. faktoru rizika. Konkrétní vzorec pro stanovení rozsahu vzorku je následující:

$$\text{rozsah vzorku} = \frac{\text{hodnota populace} * \text{faktor rizika}}{\text{prováděcí materialita}}$$

Neznámou, která nyní chybí pro výpočet rozsahu vzorku je faktor rizika. Pro stanovení tohoto faktoru je nutné stanovení úrovně rizika ve třech oblastech. Jedná se o přirozené riziko, zjišťovací riziko a kontrolní riziko. Přirozené riziko odráží podmínky ve společnosti, které by mohly být příčinou pro vznik nesprávnosti – vyhodnocení tohoto rizika je na úsudku auditora a mělo by zohledňovat možnost výskytu podvodu, složitost vnitřního systému nebo podnikatelské riziko. Dalším rizikem je riziko zjišťovací, které vyjadřuje míru nejistoty, že nesprávnost nebude zjištěna. Toto riziko se dá snížit analytickými testy jako je meziroční srovnání vývoje a změny hodnot. Posledním rizikem je riziko spočívající v nefunkčnosti kontrolního systému klienta.

Kontrolní prostředí klienta představuje další z nástrojů, který má předcházet výskytu chyb a podvodů v účetnictví. Aby bylo v rámci auditu možné ověřit účinnost kontrol, musí se auditorský tým nejprve seznámit s vnitřními procesy klienta. Ověřovatel si na základě interních směrnic a dotazování odpovědných osob dělá obrázek o fungování procesů ve významných oblastech – tyto oblasti jsou určeny porovnáním prováděcí materiality s hodnotou populace v jednotlivých řádcích výkazů. Opět si je nutné uvědomit, že auditor kontroluje účetní závěrku jako celek a nikoli dílčí vstupy z účetnictví. Dále jsou vytipovány oblasti, v rámci kterých se uskutečňují z pohledu klienta zásadní toky pro činnost účetní jednotky.

V případě Společnosti 4, která se zabývá prodejem zboží jsou jako oblasti s významnými toky stanoveny následující oblasti:

- Nákup a prodej zásob,
- Nákup služeb,
- Úhrada závazků,
- Mzdová agenda,
- Vztahy v rámci skupiny.

K vybraným skupinám transakcí je vytvořen popis systému a vytipovány kontroly, jejichž účinnost může být testována. Funkčnost těchto kontrol pak zásadně ovlivňuje výši rizika kontrol. Rozsah položek pro testování provozní účinnosti kontrol se odvíjí od četnosti provádění kontroly. Pokud je kontrola prováděna denně, tak musí být testováno alespoň 23 položek, v případě měsíční kontroly pak 4 vzorky a v případě roční kontroly musí být existence ověřena na tomto jednom případě.

4.2.4.1 Nákup a prodej zásob

Nákup zásob probíhá v prostředí Společnosti 4 téměř výhradně od mateřské společnosti. Postup nákupu zásob je upraven vnitřní směrnici, ze které vyplývají následující činnosti, které musí být v rámci této činnosti vykonány. Jedná se o následující souběh činností:

1. Vypracování prodejního plánu obchodním oddělením
2. Stanovení objemu objednávaného zboží ve spolupráci s jednatelem společnosti
3. Vytvoření objednávky a odeslání do mateřské společnosti
4. Příjem zboží na sklad / doručení zboží zákazníkovi
5. Kontrola přijaté faktury a její zaúčtování

Tento plán představuje základní přehled činností, ze kterých je nutné určit, který z kroků může být v rámci testování kontrol ověřen.

Dotazováním obchodních zástupců a jednatele společnosti bylo zjištěno, že o prodejních plánech ani o stanovených objemech objednávaného zboží neexistuje žádný záznam, protože je projednáváno na schůzkách obchodních zástupců a jednatele – tento bod tudíž nemůže být ověřen.

Dalším záchytným bodem je vystavení objednávky. Zde dochází již k přesnému vyčíslení typu a objemu zboží a převzetí nákupní ceny z ceníku mateřské společnosti.

Objednávka je vystavována elektronicky v ERP systému společnosti a je možné tento dokument doložit, proto bude existence objednávky jedním z bodů testování kontrol nákupu zásob.

Dále je na základě objednávky realizována dodávka zboží. U Společnosti 4 existuje takové specifikum, kdy většina objednávek je dodávána přímo konečným zákazníkům a pro příjem zboží je používána pouze fikce, že zboží se stalo v okamžiku vyskladnění mateřskou společností majetkem Společnosti 4. Dodací list resp. příjemku zboží, tak Společnost 4 eviduje pouze u zlomku zboží dodaného na sklad. To má tvořit především pojistnou zásobu pro největší zákazníky. Realizace dodávky tedy musí být ověřena prostřednictvím dodacího listu konečnému zákazníkovi. Tyto dodací listy jsou archivovány mateřskou společností, ale jejich doložení je možné. Jedná se o další bod, který je z hlediska kontrolního systému důležitý, protože dokládá, že transakce nákupu byla skutečně uskutečněna.

Posledním bodem je obdržení přijaté faktury, kontrola jejích údajů a následné zaúčtování. Jelikož přijatá faktura je primárním podkladem pro zaúčtování transakce, tak musí být dostupná ke všem z uskutečněných transakcí a její předložení je naprosto zásadní. Stanovením kontrolních bodů v rámci procesů vzniká soupis dokumentů, které je nutné předložit pro ověření funkčnosti kontrol. Ověření funkčnosti kontrolního systému v rámci prodeje zásob bude ověřeno prostřednictvím nákupní objednávky, dodacího listu konečnému zákazníkovi a přijatou fakturou. Vzhledem k tomu, že kontrola se týká činností, které jsou prováděny denně v průběhu celého roku, tak musí být otestováno minimálně 23 položek. Auditorem bylo rozhodnuto, že podklady v případě denní kontroly budou ověřovány u 25 položek.

Výběr probíhá náhodně na základě transakcí v účetním deníku. Podmínkou náhodného výběru je, že každá z položek populace musí mít šanci se do výběru dostat tzn. z výběru nemohou být eliminovány položky s minimální hodnotou. Aby byly otestovány položky s vyšší hodnotou tak je často přistupováno ke stratifikaci populace. Transakce jsou rozděleny do intervalů a z každého intervalu je vybrán určitý položek populace. Příklad možné stratifikace je uveden v tabulce č. 13.

Tabulka 13: Stratifikace populace faktur za zboží

Interval	Min	Max	Hodnota populace	Podíl na populaci	Počet transakcí	Podíl na transakcích
1	3 073,66	∞	351 407 147,86	93,37 %	14 128	27,67 %
2	$-\infty$	3 073,66	24 951 084,06	6,63 %	36 927	72,33 %
			376 358 231,92		51 055	

Zdroj: vlastní zpracování

Nejjednodušším a znázorněným přístupem ke stratifikaci je určit průměrnou hodnotu položky a populaci stratifikovat do dvou intervalů. V jednotlivých intervalech je pak určena celková hodnota populace a vyčíslen podíl hodnoty na celku. Je nutné brát v potaz extrémní hodnoty, které mohou zkreslit výši průměru a též počet transakcí. Rovněž není žádoucí vybírat pro testování kontrol pouze nejhodnotnější položky, protože činnost klienta může spočívat především v transakcích v řádech stokorun.

Z provedeného rozboru vyplývá, že vyšší objem transakcí se uskutečňuje v hodnotách nad průměrem, ovšem četnost dokladů je vyšší v hodnotách pod průměrem. Na základě zjištěných skutečností bylo určeno, že z prvního intervalu bude otestováno 15 položek a z druhého intervalu 10 položek. Opět zde neexistuje metodicky pevně stanovený postup a vše se odvíjí od přístupu a zkušeností zpracovatele.

Po výběru položek pro testování je od klienta vyžádána potřebná dokumentace a ověřena provázanost jednotlivých dokumentů – mezi objednávkou a fakturou se ověřuje shoda objednaného a dodaného množství a jednotková cena. Tyto údaje by mezi sebou měly souhlasit. Další vazba je kontrolována mezi dodacím listem a přijatou fakturou. Zde musí odpovídat dodané množství a dále by mělo platit, že přijatá faktura byla vystavena až po expedici zboží – v tomto konkrétním případě po doručení zboží zákazníkovi. Tento údaj je zásadní na přelomu období, kdy se více dbá na ověření zaúčtování faktur do správného období – tzn. časová souvislost s daným obdobím. Nákupní faktury za zboží nemusí být schvalovány odpovědnou osobou pokud se shodují údaje z objednávky a dodacího listu s přijatou fakturou. Případné nesrovnalosti řeší jednatel společnosti.

V případě Společnosti 4 bylo testováním kontrol z oblasti nákupu zásob získáno ujištění, že kontrolní systém je účinný.

Analogicky podobnou oblastí pro testování kontrol je prodej zásob, kde se do jisté míry překrývají kontrolní body, ovšem jsou ověřovány z pohledu prodeje. Na základě interní směrnice a dotazování obchodních zástupců bylo zjištěno, že postup je následující:

1. Zavedení nového zákazníka do systému a přiřazení ceníku
2. Příjem poptávky po zboží a stanovení nabídkové ceny
3. Příjem objednávky od zákazníka
4. Vystavení faktury
5. Dodání zboží zákazníkovi

Z tohoto stručného popisu vyplývá, že soupis bodů ke kontrole bude shodný s podklady pro ověření kontrol nákupních faktur. Od Společnosti 4 byla k 25 položkám vyžádána nákupní objednávka, dodací list a vystavená faktura. Navíc se kontroluje shoda fakturované ceny s platným ceníkem či udanou nabídkovou cenou. Kontrola ceníkových cen je důležitá proto, aby nedocházelo k manipulaci cen ze strany obchodních zástupců a nebyly realizovány ztrátové zakázky.

Kontrola jednotlivých podkladů probíhá stejně jako u testování nákladů na prodej zboží. Z objednávky a dodacího listu se ověřuje shoda množství s vystavenou fakturou. Fakturovaná jednotková cena pak musí souhlasit s ceníkem přiřazeným konkrétnímu zákazníkovi.

V rámci testování těchto položek byly zjištěny odchylky v rámci fakturované ceny oproti ceníku. Dotazováním jednatele společnosti bylo zjištěno, že u největších odběratelů docházelo v polovině roku k aktualizaci prodejních cen a po doložení předchozí verze ceníků bylo již vše v pořádku. Proto je i kontrolní prostředí v rámci cyklu prodeje zboží považováno za funkční.

4.2.4.2 Nákup služeb

Nákupy netýkající se nákupu zboží jsou uskutečňovány od třetích stran a mateřská společnost již do nich nevstupuje. Mezi nejvýznamnější náklady této oblasti patří u Společnosti 4 zejména nájemné, služby z oblasti technického poradenství, ekonomické poradenství, náklady na veletrhy a náklady související s operativním leasingem.

Společnost nemá k této oblasti zpracovanou směrnici a zavedené postupy nám byly sděleny pouze ústně na základě dotazování asistentky vedení společnosti a hlavní účetní.

Proces nákupu služeb je méně monitorovaný a oproti nákupu zásob i zjednodušený. Stručný popis procesu je následující:

1. Zaslání požadavku o objednávku služby asistentce jednatele
2. Schválení objednávky jednatelem společnosti
3. Odeslání objednávky dodavateli
4. Kontrola a zaúčtování přijaté faktury
5. Schválení faktury před úhradou jednatelem společnosti

Z popisu je jasné, že společnost by měla být schopna doložit minimálně odeslání objednávky dodavateli, přijatou fakturu a schválení faktury jednatelem. Po zadání požadavku na doložení výše zmíněných podkladů bylo zjištěno, že společnost není schopna spolehlivě dané podklady dokládat. Objednávky ke službám se nearchivují a odsouhlasení jednatelem probíhá často jen ústně.

Za takové situace není časově efektivní se pokoušet o testování kontrol a je běžné považovat kontrolní systém v oblasti nákupu služeb za nespolehlivý.

Neúčinnost kontrolního systému povede ke zvýšení faktoru rizika užívaného k propočtu rozsahu vzorku. Výsledkem tedy je, že v rámci testování přijatých faktur bude otestován vyšší počet faktur než když se může auditor na kontrolní prostředí spolehnout.

Užitečnou vlastností faktoru rizika je, že se individuálně stanovuje pro každou z oblastí auditu a nefunkčnost kontrolního systému v jedné oblasti tedy nezvyšuje objem práce v průběhu celého auditu.

4.2.4.3 Úhrada závazků

Odchozí platby musí být dobře monitorovány, jelikož se jedná o oblast, která se přímo nabízí ke zpronevěře. Důležité je, aby společnost měla odděleny pravomoci v rámci realizace plateb.

Proces úhrady závazků úzce souvisí s procesem nákupu zásob a rovněž nákupu služeb. K úhradě by se neměla dostat žádná faktura, která nemá s činností společnosti žádnou souvislost např. podvodně vystavované faktury za zprostředkování obchodu, neuskutečněné dodávky zboží apod.

Společnost 4 si je vědoma rizika v oblasti plateb a má zavedeny kontrolní mechanismy, které mají zabránit neautorizovanému odesílání prostředků. Zásadním je v této oblasti rozdělení zodpovědností za jednotlivé činnosti v rámci plateb.

To je zabezpečené dvoufázovým zpracováním plateb – účetní společnosti připravuje platební příkaz, který je následně schvalován buď asistentkou vedení nebo přímo jednatelem společnosti. Při kontrole připraveného příkazu je namátkově ověřována shoda částky s přijatou fakturou a rovněž číslo účtu příjemce platby.

V rámci kontroly tohoto procesu bylo ověřeno, že v internetovém bankovníctví byly příkazy předpřipraveny jinou osobou než která finální platbu schválila.

Další kontrola probíhá ze strany koncernu resp. mateřské společnosti, která rovněž namátkově prověřuje některé z odchozích plateb a k některým transakcím si žádá o vysvětlení. Toto tvrzení bylo ověřeno prostřednictvím emailové komunikace asistentky vedení společnosti s pracovníkem kontrolingu mateřské společnosti.

Obecně v oblasti úhrady faktur platí, že zásadní je kontrola 4 očí, tzn. že platební příkaz je ověřen minimálně dvěma osobami. To zásadně eliminuje neoprávněné odchozí platby a rovněž slouží k eliminaci nahodilých chyb zapříčiněných např. překlepem.

4.2.4.4 Mzdová agenda

Mzdy bývají ve všech společnostech ostře sledovanou oblastí, protože pokud pracovníkům nechodí správné výplaty, tak jsou nespokojení a klesá jejich motivace. Mnoho chyb se tudíž v této oblasti nevyskytuje.

Nutné je, stejně jako v případě úhrady faktur, aby byla oddělena zodpovědnost za výpočet mezd od jejich úhrady – aby si jeden člověk nemohl úmyslně počítat vyšší mzdu a rovnou si ji proplácet.

V rámci ověření kontrol týkajících se mezd se audit zaměřuje především na správnou logiku výpočtu mezd, tzn. aby byly používány správné sazby pro výpočet pojištění, daní a aby výpočet vycházel ze smluvní mzdy.

Pro kontrolu těchto procesů se tedy využívá smluvní dokumentace a výplatní pásky. Vzhledem k tomu, že výpočet mezd je v rámci různých SW plně automatizován a do logaritmu výpočtu není možné jednoduše zasáhnout, tak je vzorek pro ověření správnosti spíše sporadický. V případě Společnosti 4 byl propočten mezd testován u 5 zaměstnanců. Kontrola propočtu výše čisté mzdy je uvedena v tabulce č. 14.

Tabulka 14: Ověření výpočtu mzdy

Popis	Výše částky	Ověření
Hrubá mzda dle smlouvy	37 800,00	ok, částka souhlasí se smlouvou
Sociální a zdravotní pojištění - zaměstnavatel	12 852,00	ok, použita správná sazba 34 % (odpovídá platné sazbě za ověřované období)
Superhrubá mzda	50 652,00	ok, odpovídá součtu hrubé mzdy a pojištění hrazeného zaměstnavatelem
Zaokrouhlený základ daně	50 700,00	ok, zaokrouhleno na stovky nahoru
Daň před slevami	7 605,00	ok, vypočteno ze zokrouhleného základu daně sazbou 15 %
Výše uplatňovaných slev na dani	2 070,00	ok, hodnota slevy na poplatníka
Sociální a zdravotní pojištění - zaměstnanec	4 158,00	ok, vypočteno z hrubé mzdy sazbou 11 %
Čistá mzda	28 107,00	ok, rozdíl hrubé mzdy, daně po slevě a pojištění hrazeného zaměstnancem

Zdroj: vlastní zpracování

Společnost má dále v rámci interní směrnice stanovenou povinnost schválení prémie zaměstnance jednatelem společnosti. Náhodným výběrem však nebyl vybrán takový zaměstnanec, který by v rámci kontrolních přepočtů měl nárok na výplatu prémie.

Rovněž bylo u pracovních smluv ověřeno, že pracovní smlouva byla podepsána odpovědnými osobami, což v tomto případě znamená zaměstnancem a jednatelem společnosti.

Kontroly v rámci oblasti mezd jsou funkční.

4.2.4.5 Vztahy v rámci skupiny

Skupinové vztahy nejsou tolik významné pro individuální účetní závěrku Společnosti 4, ale jelikož společnost podléhá konsolidaci od mateřské společnosti, tak je užitečné se ujistit, že mateřská společnost eviduje ve svém účetnictví stejné hodnoty jako dceřiná společnost.

Mateřská společnost si s českou entitou odsouhlasuje zůstatky pravidelně na měsíční bázi. Zde tudíž máme pro ověření funkčnosti kontrolního systému nižší

požadavek na vzorek kvůli nižší četnosti kontroly – u měsíčních kontrol jsou ověřovány pouze 4 položky.

Účetní jednotka nám tedy doložila emailovou komunikaci s kontrolingovým oddělením mateřské společnosti za vybrané měsíce – konkrétně se jednalo o měsíce leden, březen, červenec a listopad.

Při ověřování účetní závěrky je rovněž jednou z procedur odsouhlasení vztahů s vybranými subjekty. Do tohoto výběru byla zvolena i mateřská společnost a tudíž byla ověřena i shoda údajů za prosinec.

Důležité je, aby pro konsolidovanou účetní závěrku byla sesouhlasena i hodnota obrátů na nákladových a výnosových účtech, jelikož i tyto transakce jsou v rámci konsolidace vylučovány a měly by tedy být evidovány ve stejných hodnotách.

5 Výsledky a diskuse

V následujících kapitolách jsou prezentovány chyby zjištěné v průběhu auditu účetních závěrek. Chyby jsou vyčísleny, vysvětlen dopad do interpretace účetní závěrky a doporučen postup pro předcházení podobnému typu chyb.

5.1 Významné účetní odhady

Jedná se o kategorii transakcí, které jsou nejčastěji používány pro drobné úpravy výsledku hospodaření. Účetní odhady se zabývají transakcemi, při jejichž tvorbě je nutné použít odborný úsudek.

5.1.1 Odpisy a opravné položky k dlouhodobému majetku

Výchozí hodnotou pro stanovení hodnoty odpisů, případně opravné položky, je správně stanovená výše pořizovací ceny. Nedostatky v pořizovací ceně nepatří mezi často indikované, ovšem když už se vyskytnou, tak nejčastěji vznikají ze dvou příčin:

- špatné přiřazení vedlejších pořizovacích nákladů a
- špatná aktivace nákladů u majetku vlastní výroby.

Mezi špatně přiřazené náklady patří nejčastěji náklady na školení zaměstnanců, díky nimž dochází k nadhodnocení pořizovací ceny a následně i odpisů. Naopak někdy do pořizovací ceny nejsou chybně zahrnovány náklady na dopravu, jelikož bývají fakturovány zvlášť a při jejich zaúčtování se již neřeší, čeho se daná doprava týkala.

V případě, že je majetek konstruován či dokončován pracovníky účetní jednotky, je nutné do pořizovací ceny zahrnout i jejich mzdu. Podobně to platí i v případě spotřeby materiálu, který byl vynaložen na dokončení hmotného majetku. Pokud tyto úpravy nejsou zohledňovány, dochází k podhodnocení pořizovací ceny majetku, nadhodnocení nákladů běžného období a následně ke snížení hodnoty odpisů v následujících letech.

Pořizovací cena se v průběhu auditu kontroluje na evidenční kartu majetku, na jejímž základě je ověřováno účtování pořizovacích faktur, propočet aktivovaných nákladů a je ověřována úplnost pořizovací ceny. Chyba v ocenění majetku ovšem nebývá významná a proto nebude demonstrována na konkrétním příkladě.

V okamžiku, kdy máme jistotu o správném vyčíslení pořizovacích cen, tak je třeba přistoupit ke stanovení odpisové sazby daného majetku. Díky jejich jednoduchosti bývají

nejčastěji využívány lineární odpisy tzn. že majetek je odpisován ve stejné hodnotě každý měsíc (případně rok) ve stejné hodnotě. U tohoto typu odpisů je zásadní stanovit správně dobu odpisování. Problémy, které vznikají v návaznosti na lineární odpisy jsou často zapříčiněny nekompetentností osob, které nastavují odpisové sazby majetku. Často jsou totiž odpisové sazby stanovovány přímo pracovníky účtárny, kteří většinou nemají dostatečné povědomí o délce využití jednotlivých druhů majetku.

V případě opravných položek k majetku vznikají problémy způsobené neprovedením inventarizace dlouhodobého majetku. Inventarizace majetku je považována čistě za formální záležitost a často je pouze sepsán protokol o provedení inventarizace bez její skutečné realizace. V majetku společnosti mohou být tak při auditu indikovány např. výrobní linky, které nejsou využívány, protože např. výroba daného produktu již byla ukončena či automobily, k nimž společnost dokonce eviduje protokol od Policie České republiky o jejich krádeži. Vzhledem k tomu, že takový majetek není schopen společnosti generovat žádné zisky a není pro její činnost prospěšný, tak by k němu měla být vytvořena minimálně opravná položka, aby nebyla zkreslována hodnota majetku resp. aktiv v netto hodnotě.

Nejčastějším a nejzásadnějším problémem s oceněním dlouhodobého majetku bývá nerozlišování účetních a daňových odpisů. Menší účetní jednotky se často nesnaží účetní odpisy ani kalkulovat, protože je to z jejich pohledu administrativně náročné, ale byla zaznamenána absence účetních odpisů u účetních jednotek, které byly dlouhodobě auditované. V rámci nižších daňových odpisových skupin se mohou doby využitelnosti často shodovat, ale výraznější problém nastává především v případě budov.

V rámci auditu účetní závěrky společnosti, která se zabývá především maloobchodním prodejem v rámci obchodních center po celé České republice, byla zjištěna významná nesprávnost týkající se právě nevyužívání účetních odpisů.

Tato společnost evidovala k datu účetní závěrky evidovala majetek v brutto hodnotě cca 37,5 mil Kč a jednalo se především o technická zhodnocení (cca 30 mil Kč), která souvisela s úpravami prodejních prostor v obchodních centrech. Tato technická zhodnocení byla na základě konzultace s daňovým poradcem odpisována na dobu 30 let.

Celková významnost byla vyčíslena na hodnotu 3 mil Kč a hladina prováděcí významnosti auditora byla na úrovni 2,4 mil Kč. Jedná se tedy o významnou oblast.

Na základě kontroly nájemních smluv bylo zjištěno, že společnost jakožto nájemce má souhlas s odpisováním technických zhodnocení a tudíž jsou v majetku společnosti

zařazeny oprávněně. Rovněž ze smluv vyplynulo, že standardní doba nájmu nepřevyšuje 5 let. V případech odpisování technických zhodnocení prostor je situace o to komplikovanější, že technické zhodnocení by mělo být odpisováno na předpokládanou dobu trvání nájemní smlouvy.

Následně proběhlo jednání mezi auditorem, vedením a účetním společností. Zde bylo potvrzeno, že skutečně nejsou využívány účetní odpisy a že průměrná doba nájmu se pohybuje okolo 10 – 15 let, jelikož ve smlouvách je zakotvena možnost několika prodloužení. Hodnota odpisů pro účetnictví je tedy minimálně o polovinu nižší než hodnota odpisů daňových. Hodnoty blíže vyčísleny v tabulce č. 15 níže.

Tabulka 15: Vyčíslení chyby v oprávkách dlouhodobého majetku

Stav	Brutto hodnota	Oprávky	Netto hodnota	Roční odpis
Výchozí hodnoty	31 332 344	-10 464 740	20 867 604	1 224 601
Opravené hodnoty	31 332 344	-16 415 555	14 916 789	2 812 824
Rozdíl	0	5 950 815	5 950 815	-1 588 223

Zdroj: vlastní zpracování

Jak vyplývá z tabulky č. 15 tak rozdíl na úrovni ročního odpisu nebyl z pohledu materiality významný, protože činil cca 1 588 tis. Kč, ale rozhodně není zanedbatelný. Kumulací rozdílů kvůli nevyužívání účetních odpisů však vznikla významná chyba v celkové výši opravek – 5 951 tis. Kč, která se následně projeví i do zůstatkové ceny majetku.

Kvůli absenci účetních odpisů nebyla rovněž kalkulována odložená daň, která musí být nyní nově propočtena.

Vliv chyby na úsudek uživatele účetní závěrky a doporučení k její prevenci

Výše uvedená chyba má vliv především na úsudek investora, který by měl zájem o koupi účetní jednotky. Kupní cena je nejčastěji odvozena od hodnoty aktiv či očekávaných budoucích toků. V případě, že by uvedená společnost byla pořizována za účelem koupi značky a ostatní majetek by měl být rozprodán, tak může dojít ke snížení výnosu z prodeje majetku o hodnotu chyby v netto hodnotě, která nadhodnocovala majetek o 5 951 tis. Kč. Samozřejmě problematika prodeje majetku je komplexní záležitostí a nelze přesně odhadnout prodejní ceny majetku, nicméně investor by mohl být touto informací ovlivněn.

Tuto chybu lze eliminovat tvorbou kvalitní účetní směrnice, která by v sobě zahrnovala mimo jiné následující body:

- Společnost kalkuluje účetní odpisy k majetku na základě očekávané doby živostnosti majetku, v případě technických zhodnocení cizích budov jsou odpisy kalkulovány na základě předpokládané doby nájmu.
- Pořizovací cena a doba využitelnosti majetku musí být před jeho zařazením schválena jednatelem společnosti (popř. jinou zodpovědnou osobou).

Dále je vhodné, aby měla společnost na agendu dlouhodobého majetku alokovaného konkrétního pracovníka, který by se problematikou zabýval a předcházel by chybám z důvodu nedostatku kompetencí.

5.1.2 Opravná položka k zásobám

Stejně jako v případě dlouhodobého majetku je k tvorbě správné opravné položky k zásobám nutné, aby byly správně kalkulovány pořizovací ceny.

V případě nakupovaných zásob nebývá problém s jejich oceněním, jelikož se pořizovací cena zpravidla skládá z ceny pořízení a nákladů na dopravu – ostatní položky bývají spíše výjimečné. Nicméně položky, které vstupují do pořizovací ceny bývají účetními jednotkami identifikovány správně, a protože se v průběhu času položky většinou nemění, tak i ocenění nakupovaných zásob je správné.

Složitější je to se zásobami, které jsou vytvářeny vlastní činností. Účetní jednotky zřídka aktualizují výrobní kalkulace a ocenění zásob vlastní výroby tedy nemusí odpovídat realitě. Relativně často nedochází k aktualizaci mzdových tarifů, nejsou zohledněny změny pořizovacích cen materiálu či odpisy dlouhodobého majetku resp. výrobní režie. Častým komentářem k absenci aktualizace kalkulací je, že změna není z pohledu účetní jednotky významná. V jednom konkrétním případě bylo zjištěno, že meziročně došlo k růstu mzdových tarifů na základě kolektivní smlouvy o 6 %, nicméně hodnota v kalkulaci zůstala nezměněna. Analýzou několika kalkulací bylo zjištěno, že mzdové náklady tvoří cca 40 % kalkulované ceny výrobku, tzn. že výsledná chyba do ocenění zásob tvoří $6 \% * 40 \% = 2,4 \%$. Hodnota nedokončené výroby a výrobků činila v tomto konkrétním případě cca 40 mil Kč a celková chyba v ocenění k rozvahovému dni tedy činila $2,4 \% * 40 \text{ mil} = 960 \text{ tis. Kč}$. Tato částka byla z pohledu účetní jednotky nevýznamná, nicméně společnost

se rozhodla chybu opravit, aby nezkreslovala výsledky v následujících obdobích. Jakmile jsou správně nastaveny pořizovací ceny, je možné správně vyčíslit i opravnou položku.

V přístupu k tvorbě opravné položky k zásobám se setkáváme se dvěma hlavními přístupy k její tvorbě, které se mohou vzájemně kombinovat. Jedná se o:

- OP na základě obrátkovosti zásob
- OP na základě rozdílu prodejní a skladové ceny.

V rámci auditu byla ověřována hodnota zásob u obchodní společnosti, která dováží zboží ze zahraničí a následně ho prodává prostřednictvím internetových tržišť. Společnost k datu účetní závěrky evidovala na skladě zboží v hodnotě 330 mil Kč, ke kterému nebyla tvořena žádná opravná položka. Společnost za ověřované účetní období vykazovala náklady na prodané zboží ve výši 140 mil Kč. Už jen z porovnání těchto údajů je zřejmé, že i bez dalších přírůstků zásob by současná zásoba byla spotřebována déle než 2 roky ($330/140=2,36$ roku).

Dotazováním vedení účetní jednotky bylo zjištěno, že společnost má s výhradním dodavatelem podepsanou smlouvu o vrácení neprodejného zboží za plnou cenu. V rámci ověření údajů ze smlouvy a skladové evidence bylo zjištěno, že společnost má sice nárok na prodej zboží zpět v původní ceně, ovšem jedná se pouze o cenu pořízení nikoli pořizovací cenu. Vzhledem k tomu, že zboží bylo pořizováno převážně z Číny a Uzbekistánu, kde se celní sazba nejčastěji pohybuje na úrovni 9,6 % a 12 %, bylo vyhodnoceno, že je nutné tvořit OP minimálně k hodnotě VPN zboží. Detailnější analýzou jednotlivých položek bylo zjištěno, že se clo pohybuje průměrně na hodnotě 10 %. Pro výpočet OP se tedy použil jednoduchý propočet, ve kterém byla vydělena hodnota zboží koeficientem 1,1, který tvoří součet ceny pořízení (hodnota 1) a koeficientu cla (0,1). Takto byla vyčíslena cena pořízení, kterou byla ponížena celková hodnota zásob.

$$330\ 000\ 000 - \frac{330\ 000\ 000}{1,1} = 30\ 000\ 000$$

Očekávaná opravná položka by tedy měla být minimálně v hodnotě 30 000 000 Kč.

V případě jiného auditu týkajícího se výrobní společnosti došlo ke zjištění jiného druhu nesprávnosti. Účetní jednotka stanovovala výši opravné položky na základě doby spotřeby aktuálního stavu zásob. Doba spotřeby byla získávána dělením stavu zásob v kusech spotřebou posledního období. Ve vnitřní směrnici společnosti byly stanoveny

intervaly spotřeby s přiřazeným koeficientem pro tvorbu opravné položky. Pokud má být dle propočtu aktuální zásoba spotřebována do 1 roku, tak se tvoří OP ve výši 20 %, pokud do 1,5 roku tak 40 %, pokud do 2 let tak 60 % a v případě, že by očekávaná doba spotřeby byla delší než 2 roky, tak je tvořena OP ve výši 100 % hodnoty vybrané položky.

Metodika propočtu OP je stanovena přiměřeně a zprvu nic nenasvědčovalo výskytu chyb. Když byla prověřována data z tabulky propočtu OP bylo zjištěno, že společnost do údajů o spotřebě zahrnovala i data, která se týkala pouhého přesunu výrobků mezi sklady, např. výrobek byl přeskladněn ze skladu A do skladu B v počtu 2 kusů, tento výrobek nebyl v průběhu období prodán. Do propočtu obrátky však vstupovala spotřeba ve výši 2 ks. Vzhledem k tomu, že skladová zásoba činila k rozvahovému dni 2 ks a hodnota jednoho kusu byla cca 1 mil Kč, tak rozdíl ve výši OP byl výrazný. Společnost dle propočtu vykazovala dobu spotřeby 1 rok tzn. OP ve výši 20 %, zatímco správná výše by OP měla být ve výši 100 %. Rozdíl ve výši OP k této jedné konkrétní položce činil 1,6 mil Kč:

$$2 \times 1\,000\,000 \times (100\% - 20\%) = 1\,600\,000 \text{ Kč}$$

Po zohlednění reálné spotřeby byl zjištěn celkový rozdíl ve výši OP zhruba 10 mil. Kč.

Vliv chyby na úsudek uživatele účetní závěrky a doporučení k její prevenci

Podobně jako v případě opravek k dlouhodobému majetku postihuje nesprávnost ve vyčíslení opravné položky k zásobám netto hodnotu zásob. To může opět ovlivnit kupní cenu nabízenou potencionálním investorem ovšem s tím, že zásoby jsou zcela prioritně určeny k dalšímu prodeji a nesprávné ocenění má výraznější dopad do kupní ceny, jelikož v případě dlouhodobého majetku existuje vyšší pravděpodobnost, že tento bude ponechán v majetku společnosti k dalšímu využití.

Dalším dopadem, který může ovlivňovat bankovní a úvěrové společnosti je fakt, že zásoby spadají do oběžného majetku, jehož netto hodnota vstupuje do propočtu běžné likvidity. Kvůli podhodnocení opravné položky k zásobám tak narůstá hodnota tohoto ukazatele a dochází k podhodnocení míry rizika spojené s úpadkem společnosti.

Eliminace chyby ve výši opravných položek k zásobám je opět závislá především na odstranění čistě formálního přístupu. Opravné položky by neměly být stanovovány čistě

na základě nastavených směrnic, ale dále je nutné zohledňovat specifické případy. Pokud společnost vlastní zásoby, které byly vyrobeny či nakoupeny pro jednoho konkrétního odběratele a s tímto odběratelem došlo k ukončení spolupráce, je nutné tvořit specifickou opravnou položku, která zohledňuje ztížený odbyt zásob.

Z příkladu zjištěných nesprávností také vyplývá, že je zcela zásadní, aby se účetní jednotka zabývala kvalitou a spolehlivostí vstupních dat, která jsou použita pro propočet opravné položky. Propočet opravné položky by tak měl být sestavován na základě spolupráce pracovníků, kteří mají relevantní informace ke stavu zásob – může se jednat o obchodní zástupce, kteří mají povědomí o možnosti dalších prodejů či vývoje prodejních cen, dále o pracovníky skladu, kteří mají informace o případném poškození a tudíž další neprodejnosti zásob či vedení společnosti, které může disponovat dalšími důležitými údaji pro tvorbu opravné položky.

5.1.3 Opravná položka k pohledávkám

Ocenění pohledávek patří ze skupiny opravných položek k nejlépe zpracovávaným oblastem. Nutnost tvorby opravné položky k pohledávkám je všeobecně rozšířená a přístup k její tvorbě je veskrze ve všech společnostech stejný. Tato opravná položky je tvořena na základě věkové struktury pohledávek. Ke každé jednotlivé pohledávce je vypočtena doba, která uplynula od splatnosti a dále jsou stanoveny intervaly s přiřazením koeficientu pro propočet opravné položky. Příklad stanovených koeficientů je uveden v tabulce 16 níže.

Tabulka 16: Ukázka koeficientů pro tvorbu OP k pohledávkám

Počet dní po splatnosti	Koeficient pro tvorbu OP
Do 30 dní	0 %
Více než 30 dní	25 %
Více než 90 dní	50 %
Více než 180 dní	75 %
Více než 365 dní	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Chyby, které se tak objevují v rámci opravných položek k pohledávkám nejčastěji souvisí se specifickými opravnými položkami, které by měly být tvořeny k pohledávkám za společnostmi, které jsou například v insolvenční.

Vliv chyby na úsudek uživatele účetní závěrky a doporučení k její prevenci

Dopady do úsudku uživatelů účetní závěrky jsou v tomto případě stejné jako u chybně stanovených opravných položek k zásobám. Jediným rozdílem je, že špatně stanovená opravná položka k pohledávkám ovlivňuje navíc propočet pohotovostní likvidity.

Chyba ve výši opravných položek k pohledávkám je eliminována na základě stanovení metodiky pro propočet obecné opravné položky, např. jak je uvedeno v tabulce 16 a dále získáním dalších informací, které jsou zásadní pro tvorbu opravné položky. Dobrým zdrojem informací tak může být insolvenční rejstřík, kde je možno zjistit, zda některý z partnerů společnosti není v likvidaci. Pohledávky za takovou společností jsou více rizikové a je vhodné k takovým pohledávkám tvořit opravnou položku na úrovni 100 % hodnoty pohledávky.

5.1.4 Rezervy a dohadné položky pasivní

Jedná se o oblasti, které ze své podstaty představují závazky společnosti, a jež jsou účtovány nejčastěji proti nákladovým účtům. Rezervy a dohadné položky pasivní představují účty, které bývají nejčastěji zkreslovány. Je to buď z důvodu neúmyslného opomenutí anebo i úmyslným zkreslením odhadu, aby bylo dosaženo požadovaného výsledku hospodaření.

V rámci rezerv dochází především k neúmyslnému opomenutí tvorby některých rezerv. Účetní jednotky se kromě zákonných rezerv již slyšely s tvorbou rezervy na nevyčerpanou dovolenou, která představuje budoucí závazek z nevyčerpaných nároků na dovolenou. Existují ale i tituly pro další rezervy, jejichž důvod k tvorbě je poměrně běžný, ale společnosti již jejich výši nevyčísľují a jejich účtování přecházejí – jedná se především o rezervu na vrácené zboží (či nerealizovanou marži), rezervu na záruční opravy či rezervu na uvedení prostor do původního stavu.

Testováním rezerv u účetní jednotky, která se zabývá prodejem oděvů, bylo zjištěno, že mezi tvořenými rezervami se vyskytovala pouze rezerva na nevyčerpanou dovolenou. Přitom na základě ověření transakcí na účtech prodaného zboží byl zjištěn i výskyt významných záporných položek, které představovaly ponížení výnosů o vrácené zboží. Měsíční výše vrátek činila v prodejních cenách cca 15 milionů Kč. Tyto transakce

byly účtovány v okamžiku vrácení zboží a na přelomu období již nebyly zohledňovány vratky, které se uskutečnily v následujícím období, ale časově souvisely s běžným obdobím.

Společnost byla požádána o analýzu objemu a časového posunu vráceného zboží oproti původně realizované tržbě. Bylo zjištěno, že z celkového měsíčního objemu vráceného zboží se vždy cca 60 % vztahuje k prodejm z předchozího měsíce, 30 % k prodejm dva měsíce zpátky a 10 % k tržbám realizovaným před 3 měsíci. Účetní závěrka této společnosti byla sestavována v dubnu následujícího roku a tudíž bylo možné poměrně přesně odhadnout hodnotu vratek vztahujících se k běžnému období.

Společnost vyčíslila na základě odhadů hodnotu vratek k minulému období. Toto vyčíslení je uvedeno v tabulce 17 níže.

Tabulka 17: Analýza časové souvislosti vráceného zboží (v Kč)

Období následujícího roku	Hodnota vráceného zboží	Podíl vratek k výnosům běžného období	Hodnota rezervy
Leden	18 045 779	60 %	10 827 467
Únor	14 905 078	30 %	4 471 523
Březen	15 954 527	10 %	1 595 453
Celkem	48 905 384	100 %	16 894 443

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě vyčíslení bylo zjištěno, že hodnota zboží souvisejícího s prodeji v běžném období je ve výši 16,9 mil Kč. O tuto hodnotu jsou podhodnoceny rezervy společnosti a zároveň nadhodnocen hospodářský výsledek společnosti.

Dohadné položky pasivní tvoří obdobnou kategorii chyb, která spočívá v neidentifikování všech titulů případně jejich podhodnocení. Absence dohadných položek lze z pohledu auditora identifikovat pouze na základě dotazování zaměstnanců společnosti; případně na základě faktur přijatých v následujícím období.

Vliv chyby na úsudek uživatele účetní závěrky a doporučení k její prevenci

Chybějící či špatně vyčíslené hodnoty rezerv a dohadných položek přímo ovlivňují výsledek hospodaření společnosti a bývají častým prostředkem pro korekce výsledku hospodaření ze strany vedení společnosti. Výsledek hospodaření společnosti je často rozhodujícím parametrem pro výplatu odměn, rovněž vstupuje do různých ukazatelů

hodnocení finanční výkonnosti společnosti a tudíž ovlivňuje celé spektrum uživatelů účetní závěrky.

Pro přesné vyčíslení rezerv a dohadných položek je v první řadě nutné kontrolovat, že metodika pro stanovení pravidelně se opakujících titulů je stejná jako v předchozím období – že nedošlo k záměrné manipulaci, která by vedla k úpravě vykazovaných hodnot. Dále je nutné identifikovat všechny transakce, které se vztahují či vycházejí z transakcí uskutečněných v běžném období; případně k majetku, který je již ve vlastnictví společnosti. Standardně se jedná o náklady související právě s vráceným či reklamovaným zbožím, náklady související s uvedením prostor do původního stavu nebo rezervy odstupné zaměstnanců, o jejichž propuštění bylo rozhodnuto v běžném období.

Další možností jak předcházet chybám v úplnosti tvořených rezerv či dohadných položek je sledování a hlavně promítnutí událostí a faktur z následujícího období do období běžného.

Posledním doporučením je vyhodnocovat přesnost odhadů tvořených v minulém období. Tento krok pomůže účetní jednotce eliminovat nepřesnosti v již vytvořených rezervách a dohaděch a případně rozpoznat tituly, ke kterým nebyl tvořen odhad žádný.

5.2 Klasifikační chyby v rámci účetních výkazů

Ověřováním účetních záznamů ve vybraných oblastech se auditní tým snaží odhalit nejen faktické chyby související se špatným zaúčtováním dokladů či stanovením odhadů, ale rovněž se řeší logické vazby.

Nejčastějším případem klasifikační chyby jsou záporné zůstatky na účtech pohledávek a závazků a nemusí se jednat o celkově záporný zůstatek, ale i dílčí zůstatky jednotlivých obchodních partnerů.

Tyto chyby vstupují do účetnictví díky automatickým předkontacím nastaveným v účetním softwaru. Například všechny transakce související s dodavatelem A jsou automaticky účtovány na účet 321, aby nebylo nutné složitě dohledávat transakce ke spárování. Zůstatek na účtu závazků u tohoto partnera pak může ve výsledku být pohledávkou buď z důvodu zaplacené poskytnuté zálohy na další dodávku či z důvodu přijetí dobropisu, který by měl být započten s následující přijatou fakturou.

Uvedené zůstatky s opačným znaménkem než vykazuje zbytek populace vybraného účtu by tak měly být alespoň v rámci výkazů reklasifikovány (tzn. že dojde ke změně pozice zůstatku ve výkazech, ale nedojde k přeúčtování na jiný analytický účet).

K odstranění těchto chyb vede rozbor inventarizací jednotlivých účtů a vyloučení transakcí, které logicky nezapadají mezi ostatní transakce. V extrémním případě by mohl např. zůstatek pohledávek být vykazován ve výkazech v záporné hodnotě a byla by narušena konzistentnost výkazů.

U opačných zůstatků aktiv a pasiv díky takovým chybám dochází k podhodnocení bilanční sumy, která stejně jako zůstatky dílčích řádků výkazů vede ke zkreslení finančních ukazatelů a je snižována celková vypovídací schopnost účetní závěrky.

5.3 Úplnost informací v příloze k účetní závěrce

Příloze k účetní závěrce nebývá přiřazena dostatečná důležitost a je zpravidla vytvářena tak, aby její textace nebyla časově náročná. Společnosti tak mají často vytvořený vzor přílohy k účetní závěrce, kde jsou objasňována stále stejná čísla, která nemusí být z pohledu auditora ani významná, ale naopak nejsou popsány skutečnosti, které by mohly být pro uživatele účetní závěrky zásadní.

Z pohledu auditora by měl být kromě zákonných požadavků v příloze rovněž alespoň krátký komentář ke všem oblastem výkazů, které přesahují hodnotu prováděcí materiality a jiné zásadní skutečnosti, jako je již výše podrobně rozebíraný princip nepřetržitého trvání.

V oblasti rozvahy bývají transakce popsány většinou dostatečně. Nejčastějším nedostatkem je neokomentování případných zástav majetku či ručení za jiné subjekty.

Nejčastější absence komentářů se vztahuje k výkazu zisku a ztráty, protože účetní jednotky nepovažují za důležité komentovat strukturu svých výnosů a nákladů především za prodej zboží. U těchto je vhodné uvádět alespoň geografickou strukturu, aby si uživatel účetní závěrky mohl udělat obrázek např. o potencionálním výskytu kurzových rizik či zmínit, jestli existují nějakí významní odběratelé či dodavatelé. Tato informace je důležitá pro posouzení ohrožení podnikání společnosti. Pokud jsou tržby např. z 90 % realizovány za jedním odběratelem (existují i případy, kdy existuje jeden výhradní odběratel), tak zde existuje riziko, které souvisí se zánikem odběratele a následným výrazným poklesem tržeb společnosti a tedy i její schopností generovat zisk.

Během pandemie a trvání státních omezení obchodu a pohybu osob je rovněž požadováno, aby v účetní závěrce byl zmíněn stručný popis dopadu zavedených opatření na podnikání účetní jednotky a případné ohrožení nepřetržitého trvání účetní jednotky.

Tyto popisné chyby v rámci přílohy k účetní závěrce je těžké procesně eliminovat a je nutné, aby osoba, která přílohu připravuje, měla jistý cit pro potřeby uživatelů účetní závěrky.

Jedinými prostředky, které mohou snížit výskyt nedostatků v příloze účetní závěrky, je porovnání textu přílohy se zákonnými požadavky a dále srovnání hodnoty jednotlivých řádků ze sestavených výkazů se skutečnostmi popisovanými v příloze. Pokud některý z řádků rozvahy či výkazu zisku a ztráty s významným zůstatkem chybí, tak je nutné naformulovat stručný popis i k jeho obsahu.

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo popsat způsob vyhodnocení vypovídací schopnosti účetní závěrky z pohledu auditora, popsat vybrané metody pro odhalení účetních nesprávností, tyto nesprávnosti kvantifikovat a vyhodnotit dopad na interpretaci účetní závěrky. Posledním dílčím cíle bylo specifikovat kontrolní mechanismy, které by nesprávnostem v účetní závěrce mohly předcházet.

Teoretická část práce definovala zákonné požadavky jak na účetní závěrku tak na její audit. Teoretická východiska byla získána na základě studia odborné literatury a odborných norem – jak zákonných tak auditorských standardů. Zjištěné informace byly aplikovány v praktické části, která se zaměřovala na užití vybraných postupů v průběhu auditu účetní závěrky.

První část praktické práce se zaměřila na vyhodnocení principu nepřetržitého trvání účetní jednotky, který je z pohledu auditu nejzákladnějším předpokladem pro správné vypracování účetní závěrky. Jedná se zároveň o oblast, která bývá nejčastěji opomínanou z pohledu pracovníků účetní jednotky. To je zapříčiněno především tím, že osobou zodpovědnou za sestavení účetní závěrky v rámci účetní jednotky bývá vedoucí pracovník účtárny, který často nemá přístup ke všem relevantním informacím. Druhým důvodem je fakt, že zpracování účetní závěrky je vnímáno jako standardizovaná činnost a požadovaným výstupem jsou účetní výkazy, příloha k účetní závěrce a případně výroční zpráva a zpráva o vztazích.

K vyhodnocení nepřetržitého trvání účetní jednotky byly použity prvky horizontální analýzy a analýza poměrovými ukazateli na příkladu tří účetních jednotek. Vybrané ukazatele byly vyčísleny a následně vyhodnoceny jejich dopady na vyhodnocení předpokladu nepřetržitého trvání účetní jednotky. Prvním vyhodnocovaným ukazatelem byla hodnota vlastního kapitálu, u které je žádoucí, aby dosahovala kladných hodnot. V případě, že je vlastní kapitál společnosti záporný, tak společnost nedisponuje dostatkem prostředků k financování své činnosti. V takovém případě je nutné získat další dokumenty, které poskytují dostatečné ujištění o tom, že společnost bude mít dostatek prostředků pro svou další činnost. Základním dokumentem je pro tyto účely Letter of Support, tedy dopis od externího subjektu, který se zaručuje, že v případě potřeby poskytne účetní jednotce finanční podporu.

Další demonstrováné postupy k ověření předpokladu nepřetržitého trvání účetní jednotky se vztahovaly k finanční analýze společnosti. V rámci horizontální analýzy

proběhlo porovnání meziročního vývoje dosahovaných hodnot, především z výkazu zisku a ztráty. Na základě identifikovaných změny byly popsány skutečnosti, které mohou být zásadní jak pro vyhodnocení principu nepřetržitého trvání účetní jednotky, tak k první identifikaci případných chyb, které se mohou vyskytovat v účetní závěrce. Výrazný pokles tržeb může nasvědčovat budoucím problémům účetní jednotky s odbytem zboží, pokles nákladů pak na druhou stranu vyvolává pochybnosti o jejich úplnosti a mělo by být dále vyhodnocováno, že účetní závěrka skutečně obsahuje všechny transakce.

Analýzou poměrových ukazatelů byla popsána rizika, která souvisí s likviditou společnosti resp. schopnosti splácet své budoucí závazky a rizika související s oceněním aktiv. K této analýze byly použity vybrané ukazatele likvidity, zadluženosti, aktivity a rentability společnosti. Špatné hodnoty ukazatelů opět napovídají o možném porušení principu nepřetržitého trvání účetní jednotky.

Jako poslední byly popsány ostatní skutečnosti, které mohou mít významný vliv na schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat. Jedná se především o kovenanty vyplývající z úvěrových smluv (tzn. podmínky, které musí účetní jednotka splňovat, aby nedošlo k předčasnému zesplatnění úvěru) a dále o hrozící soudní spory, které mohou mít rovněž negativní dopad na činnost účetní jednotky. Tento druh informací se netýká přímo účetních záznamů běžného období a tudíž případné problémy není možné odhalit na základě finanční analýzy.

Popsáním postupu zpracování obratové předvahy tj. základního výstupu z účetnictví společnosti a přiřazením mappingu (tj. pozic ve výkazech) k položkám obratové předvahy došlo k vytvoření předběžné verze výkazů, které jsou vstupem pro další auditní procedury. První z nich je stanovení hladiny významnosti. Tato hodnota udává hodnotu chyby, která z pohledu auditora nezkreslí vnímání účetní závěrky uživatelem. Byl demonstrován postup propočtu celkové významnosti, prováděcí významnosti a hranice absolutně zanedbatelné chyby na příkladu vybrané účetní jednotky. Díky těmto hodnotám auditor dokáže identifikovat, které z položek výkazů jsou pro uživatele závěrky významné, a které je tudíž nutné detailně testovat.

Aplikací vybraných auditních postupů byla nastíněna možnost, jak ověřit úplnost poskytnutých účetních dat, případně identifikovat rizika podvodu. Bylo provedeno sesouhlasení obratové předvahy na poskytnutý účetní deník, což slouží jako prvotní kontrola úplnosti poskytnutého přehledu uskutečněných transakcí. Dále bylo provedeno ověření platnosti Benfordova zákona, jehož porušení může indikovat podvodné zápisy. Zjištěné výkyvy byly okomentovány a bylo blíže vysvětleno, že ani porušení tohoto

zákona nutně neznamená manipulaci s účetními daty. Posledním demonstrovaným postupem bylo zjištění mezer v dokladových řadách. Tyto mezery svědčí o neúplnosti účetnictví, protože byly identifikovány chybějící doklady. Nicméně absence dokladů byla opět řádně vysvětlena a riziko neúplnosti dat bylo minimalizováno.

Další část práce se zaměřila na popis testování vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Tyto mechanismy slouží jako prevence proti chybným či podvodným účetním zápisům. Auditor ale musí ověřit, že popsané mechanismy skutečně fungují a nejedná se pouze o tvrzení účetní jednotky. Funkčnost kontrolních mechanismů byla na příkladu vybrané účetní jednotky ověřena v oblastech nákupu a prodeje zboží, nákupu služeb, úhrady závazků, mzdové agendy a vztazích v rámci skupiny.

Poslední část práce se zabývá konkrétními častými chybami v účetních závěrkách. Zpracováním dat vybraných účetních jednotek byly popsány a vyčísleny zjištěné chyby a jejich dopad na interpretaci účetní závěrky. Nejzávažnější chyby bývají z pohledu auditora identifikovány v oblastech účetních odhadů. Jedná se o položky, které nejsou účtovány na základě externího dokladu, nýbrž jsou účtovány účetní jednotkou na základě jejich očekávání. Prevence těchto chyb je spojena s vypracováním kvalitních účetních směrnic a důležitá je rovněž intenzivní komunikace mezi pracovníky napříč odděleními účetní jednotky.

Specifickým druhem chyb popsaným v diplomové práci jsou klasifikační chyby, které souvisí s nelogickým přiřazením položek do konkrétních řádků účetních výkazů. Těmto chybám lze předcházet pouze kontrolou inventarizace rozvahových účtů a ověřením vybraných transakcí výsledovky.

Závěrem byly popsány nedostatky vyskytující se v příloze k účetní závěrce. Tyto chyby jsou způsobeny častým nezájmem vedení o samotnou účetní závěrku a nedostatečnou informovaností pracovníků, kteří přílohu k účetní závěrce připravují.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní a periodické publikace

BŘEZINOVÁ H. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 244 s., ISBN 978-80-7598-913-0

DRÁBKOVÁ, Z. *Kreativní účetnictví a účetní podvody*. Praha : Wolters Kluwer, 2017, 152 s., ISBN: 978-80-7552-791-2

ELLIOTT, Barry a Jamie ELLIOTT. *Financial Accounting and Reporting*. 14. vydání. Harlow: Pearson Education Limited, 2011. ISBN 978-0-273-74444-3.

HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-392-8.

KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-526-5.

Komora auditorů České republiky. *Auditor: časopis Komory auditorů České republiky: Téma: Etický kodex*. 5/2019. Praha: Infomedia, spol. s r.o., 2019. ISSN 1210-9096.

MÜLLEROVÁ, L., KRÁLÍČEK, V. *Auditing pro manažery aneb jak porozumět ověřování účetní závěrky statutárním auditorem*. Praha : Wolters Kluwer, 2020, 240 s., ISBN: 978-80-7598-907-9

MÜLLEROVÁ, L., KRÁLÍČEK, V. *Auditing*. Vydání 2. přepracované. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2017. ISBN 978-80-245-2233-3.

MÜLLEROVÁ, L., ŠINDELÁŘ, M. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada, 2016, 208 s., ISBN 978-80-247-5806-0

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.

RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. Praha : ANAG, 2020, 1120 s., ISBN 978-80-7554-254-0

WELLS, T.J. *Corporate Fraud Handbook: Prevention and Detection*. Hoboken, NJ: Wiley, 2017, 432 s., ISBN: 9781119351986

Oficiální dokumenty

Česko. Ministerstvo financí. Vyhláška č. 500/2002 Sb., pro podnikatele, ve znění pozdějších úprav,

Česko. Ministerstvo financí. České účetní standardy pro podnikatele, ve znění pozdějších úprav

Česko. Parlament. Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších úprav

Česko. Vláda. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších úprav

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 210: Sjednávání podmínek auditních zakázek*. [online]. Praha [cit. 2021-10-22]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/5624/isa-210-amend-isa-250-cz.pdf>

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 240: Postupy auditorů související s podvody při auditu účetní závěrky* [online]. Praha [cit. 2021-10-22]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/5625/isa-240-amend-isa-250-cz.pdf>

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 300: Plánování auditu účetní závěrky* [online]. Praha [cit. 2021-10-22]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/5655/isa-300.pdf>

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 315 (revidované znění): Identifikace a vyhodnocení rizik významné (materiální) nesprávnosti na základě znalosti účetní jednotky a jejího prostředí* [online]. Praha [cit. 2021-10-23]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/5649/isa-315-amend.pdf>

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 320: Významnost (materialita) při plánování a provádění auditu* [online]. Praha [cit. 2021-10-23]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/5656/isa-320.pdf>

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 520: Analytické postupy* [online]. Praha [cit. 2021-10-23]. Dostupné z: https://www.kacr.cz/data/Methodika/Auditing/Handbook%202010/17_ISA%20520.pdf

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 530: Výběr vzorků* [online]. Praha [cit. 2021-10-23]. Dostupné z: https://www.kacr.cz/data/Methodika/Auditing/Handbook%202010/17_ISA%20530.pdf

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 540 (revidované znění): Audit účetních odhadů a souvisejících vysvětlujících a popisných informací v účetní závěrce* [online]. Praha [cit. 2021-10-23]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/6149/isa-540cz-final-ke-zverejneni.pdf>

Komora auditorů České republiky. *Mezinárodní auditorský standard ISA 580: Písemná prohlášení* [online]. Praha [cit. 2021-10-23]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/5662/isa-580.pdf>

Internetové zdroje

Benfordův zákon. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Benford%C5%AFv_z%C3%A1kon

Komora auditorů České republiky. *Poslání a smysl auditu* [online]. Praha [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/poslani-a-smysl-audit>

Komora auditorů České republiky. *Vnitřní předpis pro kontinuální profesní vzdělávání statutárních auditorů Komory auditorů České republiky* [online]. Praha [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3659/09-vnitрни-predpis-pro-kpv.pdf>

8 Přílohy

Příloha č. 1 – rozvaha a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu

ROZVAHA

v plném rozsahu
ke dni

Název a sídlo účetní jednotky

IČ:

Sestaveno dne:

V likvidaci:

Právní forma účetní jednotky:

Předmět podnikání účetní jednotky:

Označení a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období	
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4	
	AKTIVA CELKEM (A. + B. + C. + D.)	01					
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	02					
B.	Stálá aktiva (B.I. + B.II. + B.III.)	03					
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (součet B.I. 1. až B.I.5.2.)	04					
1.	Nehmotné výsledky vývoje	05					
2.	Ocenitelná práva	06					
2.1.	Software	07					
2.2.	Ostatní ocenitelná práva	08					
3.	Goodwill	09					
4.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	10					
5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	11					
5.1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	12					
5.2.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	13					
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek (součet B.II.1. až B.II.5.2.)	14					
1.	Pozemky a stavby	15					
1.1.	Pozemky	16					
1.2.	Stavby	17					
2.	Hmotné movité věci a jejich soubory	18					
3.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	19					
4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	20					
4.1.	Pěstitelské celky trvalých porostů	21					
4.2.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	22					
4.3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	23					
5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	24					
5.1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	25					
5.2.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	26					

Označení a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek (součet B.III.1. až B.III.7.2.)	27				
1.	Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	28				
2.	Zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba	29				
3.	Podíly – podstatný vliv	30				
4.	Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv	31				
5.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	32				
6.	Zápůjčky a úvěry - ostatní	33				
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	34				
7.1.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	35				
7.2.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	36				
C.	Oběžná aktiva (C.I. + C.II. + C.III. + C.IV.)	37				
C.I.	Zásoby (součet C. I.1. až C.I.5.)	38				
1.	Materiál	39				
2.	Nedokončená výroba a polotovary	40				
3.	Výrobky a zboží	41				
3.1.	Výrobky	42				
3.2.	Zboží	43				
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	44				
5.	Poskytnuté zálohy na zásoby	45				
C.II	Pohledávky (C.II.1 + C.II.2 + C.II.3)	46				
1.	Dlouhodobé pohledávky	47				
1.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	48				
1.2.	Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	49				
1.3.	Pohledávky – podstatný vliv	50				
1.4.	Odložená daňová pohledávka	51				
1.5.	Pohledávky - ostatní	52				
5.1.	Pohledávky za společníky	53				
5.2.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	54				
5.3.	Dohadné účty aktivní	55				
5.4.	Jiné pohledávky	56				

Označení A	AKTIVA b	Číslo řádku c	Různá účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
2.	Krátkodobé pohledávky	57				
2.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	58				
2.2.	Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	59				
2.3.	Pohledávky – podstatný vliv	60				
2.4	Pohledávky - ostatní	61				
4.1.	Pohledávky za společníky	62				
4.2.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	63				
4.3.	Stát - daňové pohledávky	64				
4.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	65				
4.5.	Dohadné účty aktivní	66				
4.6.	Jiné pohledávky	67				
3.	Časové rozlišení aktiv	68				
3.1.	Náklady příštích období	69				
3.2.	Komplexní náklady příštích období	70				
3.3.	Příjmy příštích období	71				
C.III.	Krátkodobý finanční majetek (C.III.1. + C.III.2.)	72				
1.	Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	73				
2.	Ostatní krátkodobý finanční majetek	74				
C.IV.	Peněžní prostředky (C.IV.1. + C.IV.2.)	75				
1.	Peněžní prostředky v pokladně	76				
2.	Peněžní prostředky na účtech	77				
D.	Časové rozlišení aktiv (D.1. + D.2.+ D.3.)	78				
1.	Náklady příštích období	79				
2.	Komplexní náklady příštích období	80				
3.	Příjmy příštích období	81				

Označení a	PASIVA b	Číslo řádku c	Stav v běžném účet. období 5	Stav v minulém účet. období 6
	PASIVA CELKEM (A. + B. + C. + D.)	01		
A.	Vlastní kapitál (A.I. + A.II. + A.III. + A.IV. + A.V. + A.VI.)	02		
A.I.	Základní kapitál (A.I.1. + A.I.2. + A.I.3.)	03		
1.	Základní kapitál	04		
2.	Vlastní podíly (-)	05		
3.	Změny základního kapitálu	06		
A.II.	Ážio a kapitálové fondy (součet A.II.1. + A.II.2.)	07		
1.	Ážio	08		
2.	Kapitálové fondy	09		
2.1.	Ostatní kapitálové fondy	10		
2.2.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	11		
2.3.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	12		
2.4.	Rozdíly z přeměn obchodních korporací (+/-)	13		
2.5.	Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	14		
A.III.	Fondy ze zisku (A.III.1. + A.III.2.)	15		
1.	Ostatní rezervní fondy	16		
2.	Statutární a ostatní fondy	17		
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-) (A.IV.1. + A.IV.2.)	18		
1.	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)	19		
2.	Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)	20		
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	21		
A.VI.	Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)	22		
B. + C.	Cizí zdroje (součet B. + C.)	23		
B.	Rezervy (součet B.1. až B.4.)	24		
1.	Rezerva na důchody a podobné závazky	25		
2.	Rezerva na daň z příjmů	26		
3.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	27		
4.	Ostatní rezervy	28		
C.	Závazky (C.I. + C.II.)	29		
C.I.	Dlouhodobé závazky (součet C. I.1. až C.I.9.)	30		
1.	Vydané dluhopisy	31		
1.1	Vyměnitelné dluhopisy	32		
1.2	Ostatní dluhopisy	33		

Označení a	PASIVA b	Číslo řádku c	Stav v běžném účet. období 5	Stav v minulém účet. období 6
2.	Závazky k úvěrovým institucím	34		
3.	Dlouhodobé přijaté zálohy	35		
4.	Závazky z obchodních vztahů	36		
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	37		
6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	38		
7.	Závazky - podstatný vliv	39		
8.	Odložený daňový závazek	40		
9.	Závazky - ostatní	41		
9.1.	Závazky ke společníkům	42		
9.2.	Dohadné účty pasivní	43		
9.3.	Jiné závazky	44		
C.II.	Krátkodobé závazky (součet C. II.1. až C.II.8.)	45		
1.	Vydané dluhopisy	46		
1.1.	Vyměnitelné dluhopisy	47		
1.2.	Ostatní dluhopisy	48		
2.	Závazky k úvěrovým institucím	49		
3.	Krátkodobé přijaté zálohy	50		
4.	Závazky z obchodních vztahů	51		
5.	Krátkodobé směnky k úhradě	52		
6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	53		
7.	Závazky - podstatný vliv	54		
8.	Závazky ostatní	55		
8.1.	Závazky ke společníkům	56		
8.2.	Krátkodobé finanční výpomoci	57		
8.3.	Závazky k zaměstnancům	58		
8.4.	Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění	59		
8.5.	Stát – daňové závazky a dotace	60		
8.6.	Dohadné účty pasivní	61		
8.7.	Jiné závazky	62		
C.III.	Časové rozlišení pasív (C.III.1.+C.III.2)	63		
1	Výdaje příštích období	64		
2	Výnosy příštích období	65		
D.	Časové rozlišení pasív (D.1. + D.1.)	66		
1.	Výdaje příštích období	67		
2.	Výnosy příštích období	68		

Podpisový záznam:

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY, druhové členění

v plném rozsahu
ke dni

Název a sídlo účetní jednotky

IČ:

Sestaveno dne:

V likvidaci:

Právní forma účetní jednotky:

Předmět podnikání účetní jednotky:

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			běžném 1	minulém 2
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	01		
II.	Tržby za prodej zboží	02		
A.	Výkonová spotřeba (součet A.1. až A.3.)	03		
A. 1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	04		
2.	Spotřeba materiálu a energie	05		
3.	Služby	06		
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	07		
C.	Aktivace (-)	08		
D.	Osobní náklady (součet D.1. až D.2.)	09		
D. 1.	Mzdové náklady	10		
2.	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	11		
2.1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12		
2.2.	Ostatní náklady	13		
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (součet E.1. až E.3.)	14		
E. 1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15		
1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - trvalé	16		
1.2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - dočasné	17		
2.	Úpravy hodnot zásob	18		
3.	Úpravy hodnot pohledávek	19		
III.	Ostatní provozní výnosy (součet III.1 až III.3.)	20		
1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21		
2.	Tržby z prodaného materiálu	22		
3.	Jiné provozní výnosy	23		
F.	Ostatní provozní náklady (součet F.1. až F.5.)	24		
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25		
2.	Prodaný materiál	26		
3.	Daně a poplatky	27		
4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28		
5.	Jiné provozní náklady	29		
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	30		

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			běžném 1	minulém 2
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly (součet IV. 1 + IV.2.)	31		
1.	Výnosy z podílů – ovládaná nebo ovládající osoba	32		
2.	Ostatní výnosy z podílů	33		
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly	34		
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (souč. V. 1 + V.2.)	35		
1.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku - ovládající nebo ovládaná osoba	36		
2.	Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	37		
H.	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	38		
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy (součet VI. 1 + VI.2.)	39		
1.	Výnosové úroky a podobné výnosy – ovládaná nebo ovládající osoba	40		
2.	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	41		
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	42		
J.	Nákladové úroky a podobné náklady (součet J.1 + J..2.)	43		
J. 1.	Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	44		
2.	Ostatní nákladové úroky podobné náklady	45		
VII.	Ostatní finanční výnosy	46		
K.	Ostatní finanční náklady	47		
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	48		
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	49		
L.	Daň z příjmů (součet L. 1 + L.2.)	50		
L. 1.	Daň z příjmů splatná	51		
2.	Daň z příjmů odložená (+/-)	52		
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	53		
M.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	54		
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	55		
	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII:	56		

Podpisový záznam:

Příloha č. 2 – Obratová předvaha Společnosti 4

Účet	Popis	Počáteční stav	Obrat MD	Obrat DAL	Konečný stav
021110	Budovy - tech. zhodnocení	58 558,60	0,00	0,00	58 558,60
022200	Výpočetní technika	109 799,05	0,00	0,00	109 799,05
022300	Automobily	4 595 469,98	1 769 257,45	2 149 527,37	4 215 200,06
022400	Inventář	701 840,89	243 830,69	0,00	945 671,58
022800	Vybavení Kacerov	775 369,00	0,00	0,00	775 369,00
042110	Pořízení HIM - bez majetku	0,00	45 675,25	45 675,25	0,00
081100	Oprávky k budovám halám a stav	-585,00	0,00	12 648,00	-13 233,00
082200	Oprávky k počítačům	-109 799,05	0,00	0,00	-109 799,05
082300	Oprávky k automobilům 1. od.sk	-3 163 352,34	2 149 527,37	1 241 759,37	-2 255 584,34
082400	Oprávky k inventáři	-536 882,70	0,00	55 008,00	-591 890,70
082800	Oprávky vybav. Kacerov	-60 800,00	0,00	71 448,00	-132 248,00
123456	Brückenkonto Materialkosten	0,00	305 704 033,09	305 704 033,09	0,00
131100	Pořízení Zboží	0,00	36 022 807,49	36 022 807,49	0,00
131150	Pořízení Zboží-přímá dodávka	0,00	262 939 028,15	262 939 028,15	0,00
131160	Poř.Zboží-nepárované na objed.	0,00	711 325,09	711 325,09	0,00
132150	Zboží na skladě-přímá dodávka	0,00	262 938 426,35	262 938 426,35	0,00
132200	Zboží na skladě-přímá dodávka	5 544 117,59	36 134 299,40	35 173 485,38	6 504 931,61
132400	Zboží na skladě - oceňovací r	111 672,05	33 417,26	-73 251,59	218 340,90
139100	Zboží na cestě	8 779,58	2 157 015,45	9 280,48	2 156 514,55
196100	Opravná položka ke zboží	-1 379 280,26	0,00	-570 630,28	-808 649,98
211100	Pokladna - CZK	55 287,00	925 910,00	970 135,00	11 062,00
211800	Pokladna - EUR	34 314,32	28 205,50	51 215,17	11 304,65
213100	Ceniny	22 000,00	430 000,00	448 500,00	3 500,00
221700	HVB -bank.účet	569 803,64	217 721 441,44	217 332 742,61	958 502,47
221810	HVB-EUR	89 383,58	424 975 594,80	425 011 420,71	53 557,67
261100	Peníze na cestě	0,00	905 000,00	905 000,00	0,00
261110	Peníze na cestě v devizách	0,00	28 205,50	28 205,50	0,00
311100	Odběratelé - Tuzemsko	39 601 324,77	358 901 147,77	361 889 320,43	36 613 152,11
311200	Odběratelé - Slovensko	57 647,67	4 400,09	62 047,76	0,00
311300	Odběratelé - elektronik Es	2 437,96	2 955 889,78	2 912 589,74	45 738,00
311600	Odběratelé - Východ (Rusko+býv	735 848,38	9 461 457,35	9 995 301,21	202 004,52
311900	Odběratelé-po splat.90+	-2 470 574,20	-467 055,22	0,00	-2 937 629,42
311999	Odběratelé-po splat.90+	2 470 574,20	0,00	-467 055,22	2 937 629,42
314001	Poskyt.provoz.zálohy	259 430,95	13 578,95	2 400,00	270 609,90
314200	Zálohy CCS	38 000,00	0,00	0,00	38 000,00
315100	Ostatní pohledávky	584 220,08	0,00	0,00	584 220,08
315200	Operativni leasing	46 800,00	0,00	0,00	46 800,00
321100	Dodavatelé - Tuzemsko	-828 017,20	20 364 551,57	22 001 290,66	-2 464 756,29
321200	Dodavatelé - Zahraničí	-26 838 968,95	321 030 493,80	321 676 588,74	-27 485 063,89

321300	Dodavatelé - Zahraničí ostatní	-4 622,18	288 030,35	283 408,17	0,00
324110	Přijaté zálohy	0,00	0,00	12 179,60	-12 179,60
331100	Zaměstnanci	-1 452 109,00	16 887 861,67	16 706 972,67	-1 271 220,00
333100	Závazky k zaměstnancům	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00
335200	Pohl. za zam. K. M.	-123 314,44	44 539,61	55 340,60	-134 115,43
335700	Pohl. za zam. M.M.	0,00	0,00	1 129,00	-1 129,00
335800	Pohl. za zam. L.R.	0,00	28 743,86	28 743,86	0,00
335920	Pohl. za zam. O.J.	-2 128,00	27 854,50	15 169,00	10 557,50
335940	Pohl. za zam. A.S.	0,00	30 310,68	30 310,68	0,00
335950	Pohl. za zam. O.S.	0,00	19 186,22	19 186,22	0,00
335960	Pohl. za zam. J. D.	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00
335970	Pohl. za zam. B.	5 000,00	0,00	0,00	5 000,00
335980	Pohl. za zam. M.N.	-38 273,06	38 273,06	0,00	0,00
335990	Pohl. za zam. M.G.	-22,99	0,00	0,00	-22,99
335999	Pohledávky za zaměst.- srážky	12 459,64	149 298,15	149 865,00	11 892,79
336100	Pojištění soc. zabezpečení	-358 757,84	4 846 377,84	4 881 203,00	-393 583,00
336200	Pojištění zdr. a nemocenské	-279 370,00	2 374 757,00	2 343 112,00	-247 725,00
341100	Daň z příjmu - zaplacené záloh	2 297 000,00	4 741 680,00	4 007 480,00	3 031 200,00
342100	Daň ze závislé činnosti	-375 486,00	2 911 684,00	2 841 484,00	-305 286,00
342500	Silniční dan	6 279,00	15 000,00	12 813,00	8 466,00
343001	DPH - fiktivní - Zboží	0,00	94 950,67	94 950,67	0,00
343002	DPH - fiktivní - služby	0,00	1 843 629,11	1 843 629,11	0,00
343110	DPH přijatá 15%	0,00	3 444 493,98	3 444 493,98	0,00
343200	DPH uskutečněná 21%	0,00	61 089 784,31	61 089 784,31	0,00
343400	DPH daňová povinnost	-3 180 877,00	60 515 986,23	59 949 569,23	-2 614 460,00
351100	Pohledávky-ovlád.a říd.osoba	52 000 000,00	0,00	52 000 000,00	0,00
364100	Závazky ke spol.	0,00	70 000 000,00	70 000 000,00	0,00
378100	Jiné pohledávky	0,00	196 474,46	196 474,46	0,00
378200	Neident. či chybné platby	42 377,05	10 226 388,78	10 200 265,08	68 500,75
379100	Jiné závazky	34 291 584,09	771 632 804,11	778 999 419,17	26 924 969,03
379101	Jiné závazky-opr.379100	277 978,02	0,00	0,00	277 978,02
379110	Jiné závazky	790 637,40	524 194,90	524 044,90	790 787,40
379650	Platby kartou	-3 488,30	571 480,89	567 992,59	0,00
381100	Náklady příštích období	590 308,45	332 422,91	590 308,45	332 422,91
383100	Vydaje přístich období-najem	-197 335,52	0,00	0,00	-197 335,52
383200	Výdaje př.obd. - fakt. př.r.	-151 113,82	151 113,82	27 897,62	-27 897,62
388100	Dohadné účty aktivní	82 689,15	-65 936,41	235,22	16 517,52
391100	Opravná položka k pohledávkám	-1 674 804,46	0,00	264 101,22	-1 938 905,68
391999	Opr.pol. k pohl. - nedařová	73 939,24	0,00	-91 753,37	165 692,61
395000	Vnitřní zúčtování	0,03	307 383 210,84	307 383 210,87	0,00
395100	Vnitřní zúčtování	0,00	390 570 683,96	390 570 683,96	0,00
395200	Placené zálohy	0,00	1 230 827,92	1 230 827,92	0,00
395300	Nepotvrzené dobropisy	0,00	-1,23	-1,23	0,00

395900	Nastavení zásob - kód důvodu	0,00	-1 373,94	-1 373,94	0,00
411100	Základní jmění	-3 900 000,00	0,00	0,00	-3 900 000,00
411200	Základní jmění	-100 000,00	0,00	0,00	-100 000,00
421100	Zákonný rezervní fond	-395 000,00	0,00	0,00	-395 000,00
421200	Zákonný rezervní fond	-5 000,00	0,00	0,00	-5 000,00
428999	Nerozdělený zisk minulých let	-22 508 016,11	70 000 000,00	72 604 004,52	-25 112 020,63
431100	Hospodářský výsledek ve schv.	-72 604 004,52	72 604 004,52	0,00	0,00
453100	Rezerva na daň z příjmu	-3 982 970,00	3 982 970,00	0,00	0,00
459100	Ostatní rezervy	-486 415,42	0,00	-486 415,42	0,00
481100	Odložená daňová pohledávka	268 437,00	0,00	0,00	268 437,00
501100	Spotřeba benzínu a nafty	0,00	798 178,90	0,00	798 178,90
501300	Spotř. kancel. materiálu	0,00	90 553,66	0,00	90 553,66
501400	Drobné nákupy	0,00	24 766,10	0,00	24 766,10
501510	Manuály,příručky,tisk	0,00	44 110,68	0,00	44 110,68
501610	Spotř. ost.mater. - auta	0,00	106 050,73	0,00	106 050,73
501700	Spotř. reklam. Předmětů	0,00	985 363,94	0,00	985 363,94
501710	Firem. oblečení	0,00	133 347,70	0,00	133 347,70
501800	DHIM pod 40.000 K	0,00	203 982,32	32 337,42	171 644,90
501999	Spotř.mater. - nedaň.	0,00	346,95	0,00	346,95
502100	Spotřeba el. energie	0,00	163 708,54	0,00	163 708,54
502200	Spotřeba vody	0,00	1 686,03	0,00	1 686,03
502300	Topení	0,00	77 600,55	0,00	77 600,55
504100	Prodané Zboží	0,00	35 549 631,86	176 457,62	35 373 174,24
504150	Prodané Zboží - přímá dod.	0,00	262 875 490,05	10 177,56	262 865 312,49
504400	Marže MS	0,00	-74 229 202,90	0,00	-74 229 202,90
504600	Prodané Zboží - reklamace	0,00	-2 339 413,82	0,00	-2 339 413,82
504700	Prodané Zboží-Cenová odchylka	0,00	8 713 590,00	0,00	8 713 590,00
504800	Prodané Zboží - transport	0,00	5 170 935,36	0,00	5 170 935,36
511100	Opravy a udržování auta	0,00	205 488,16	0,00	205 488,16
511200	Opravy a udržování ostatní	0,00	31 211,17	0,00	31 211,17
512100	Cestovné	0,00	12 223,00	0,00	12 223,00
512110	Cestovné D.	0,00	4 291,82	0,00	4 291,82
512140	Cestovné M.S.	0,00	155 906,96	0,00	155 906,96
512150	Cestovné K.	0,00	20 325,94	0,00	20 325,94
512160	Cestovné V.	0,00	4 121,77	0,00	4 121,77
512170	Cestovné Vy.	0,00	779,94	0,00	779,94
512190	Cestovné J.	0,00	18 862,67	0,00	18 862,67
512210	Cestovné S.	0,00	37 929,10	3 965,38	33 963,72
512220	Cestovné A.S.	0,00	52 598,37	0,00	52 598,37
512250	Cestovné N.	0,00	20 320,27	0,00	20 320,27
512260	Cestovné M.So.	0,00	86 265,55	900,00	85 365,55
512300	Ubytování	0,00	134 007,05	0,00	134 007,05
513100	Občerstvení	0,00	345 912,71	0,00	345 912,71

513200	Náklady na reprezentaci	0,00	213 342,43	0,00	213 342,43
518010	Služby pro hlavní činnost	0,00	592 063,59	0,00	592 063,59
518100	Ostatní služby	0,00	1 087 609,99	2 908,84	1 084 701,15
518120	J.H.	0,00	330 090,00	0,00	330 090,00
518140	Softwarové služby	0,00	1 905 946,92	0,00	1 905 946,92
518141	Licenční poplatky	0,00	333 947,29	0,00	333 947,29
518150	Ing.M.-Rusko	0,00	3 408 856,00	0,00	3 408 856,00
518160	Náklady Ukrajina, Rusko	0,00	327 432,77	0,00	327 432,77
518200	Poštovné	0,00	102 682,05	0,00	102 682,05
518400	Účetní servis	0,00	484 000,00	0,00	484 000,00
518520	Mobily	0,00	220 547,18	0,00	220 547,18
518530	Telekomunikace ostatní	0,00	128 739,50	0,00	128 739,50
518600	Doprava Zboží při prodeji	0,00	506 476,95	0,00	506 476,95
518610	Parkovné - ostatní autosl.	0,00	205 162,92	0,00	205 162,92
518700	Výstavy a veletrhy	0,00	2 625 256,98	0,00	2 625 256,98
518710	Propagace	0,00	501 785,78	0,00	501 785,78
518720	Inzerce v časopisech	0,00	359 464,64	0,00	359 464,64
518730	tisk	0,00	294 701,33	0,00	294 701,33
518800	Školení	0,00	34 065,20	0,00	34 065,20
518910	Nájemné B.	0,00	362 248,46	0,00	362 248,46
518912	Nájemné - K.	0,00	2 538 542,84	0,00	2 538 542,84
518940	Oper.leasing	0,00	134 160,00	0,00	134 160,00
518941	Oper.leas.6AD****	0,00	175 200,00	0,00	175 200,00
518942	Oper.leas.6AF****	0,00	176 400,00	0,00	176 400,00
518943	Oper.leas.6AF****	0,00	22 785,00	0,00	22 785,00
518944	Oper.leas.6AH****	0,00	202 800,00	0,00	202 800,00
518945	Op.Leas.6AV****	0,00	178 800,00	0,00	178 800,00
518946	Op.Leas.6AV****	0,00	177 600,00	0,00	177 600,00
518947	Op.Leas.6AX*****	0,00	180 000,00	0,00	180 000,00
518948	Op.Leas. 4AP****	0,00	114 773,00	0,00	114 773,00
518949	Op.Leas. 7AS****	0,00	54 933,00	0,00	54 933,00
518999	Ostatní služby - nedaň.	0,00	245 170,45	0,00	245 170,45
521100	Mzdové náklady - zaměstnanci	0,00	15 164 995,00	0,00	15 164 995,00
521300	Mzdové nákl. - odmeny, premie	0,00	1 313 422,00	0,00	1 313 422,00
524100	Soc. pojištění	0,00	3 944 377,00	0,00	3 944 377,00
524200	Zdrav. pojištění	0,00	1 562 015,00	0,00	1 562 015,00
527100	Příspěvek na závod. strav.	0,00	246 675,00	0,00	246 675,00
527200	Pojištění zaměstnanci	0,00	150 900,00	0,00	150 900,00
527999	Závod. strav. - nedaň.	0,00	201 825,00	0,00	201 825,00
531100	Silniční daň	0,00	12 813,00	0,00	12 813,00
538100	Ostatní nepřímé daně a popl.	0,00	10 262,00	0,00	10 262,00
541100	Zůstat. cena prod. IM	0,00	90 189,37	0,00	90 189,37
543100	Dary	0,00	65 000,00	0,00	65 000,00
544100	Smluvní pokuty a penále	0,00	29 000,00	0,00	29 000,00
545100	Ostatní pokuty a penále	0,00	1 859,90	0,00	1 859,90

546100	Odpisy pohledávek	0,00	72 153,48	0,00	72 153,48
546999	Odpisy pohledávek - nedaň.	0,00	25 501,56	0,00	25 501,56
548100	Ostatní provoz. náklady	0,00	1 876,20	624,24	1 251,96
548200	Zaokrouhlovací rozdíly	0,00	51,17	14,26	36,91
548300	Pojištění provoz. rizika	0,00	173 925,00	0,00	173 925,00
548400	Zákon.poj. při prac.úrazu	0,00	75 252,00	0,00	75 252,00
548999	Nedaňové náklady	0,00	785 137,17	0,00	785 137,17
551100	Odpisy dopr. prostř.	0,00	1 151 570,00	0,00	1 151 570,00
551200	Odpisy budov	0,00	12 648,00	0,00	12 648,00
551400	Odpisy inventáře	0,00	55 008,00	0,00	55 008,00
551500	Odpisy vyb. K.	0,00	71 448,00	0,00	71 448,00
554100	Ost.rezervy- nevycep.dovol.	0,00	-271 473,00	0,00	-271 473,00
554300	Ost.rezervy	0,00	-214 942,42	0,00	-214 942,42
558500	Tvorba opr. pol. k pohled.	0,00	264 101,22	0,00	264 101,22
559100	Tvorba nedaň. opr. pol. k poh.	0,00	-91 753,37	0,00	-91 753,37
559200	Tvorba nedaň. opr. pol. ke zb.	0,00	-570 630,28	0,00	-570 630,28
563100	Kurzové ztráty	0,00	1 816 155,65	137 897,25	1 678 258,40
568200	Bankovní poplatky	0,00	211 812,63	0,00	211 812,63
591100	Daň z příjmu z b.o. - splatná	0,00	4 007 480,00	3 982 970,00	24 510,00
602100	Tržby z prodeje služeb	0,00	0,00	874 406,39	-874 406,39
602600	Tržby za služby RU x KM	0,00	0,00	1 616 511,75	-1 616 511,75
602610	Tržby z prodeje služeb- Rusko	0,00	0,00	673 582,50	-673 582,50
602700	Tržby z prodeje služeb-UA	0,00	0,00	1 194 769,84	-1 194 769,84
604100	Tržby za Zboží ČR	0,00	5 468 257,28	288 152 464,96	-282 684 207,68
604200	Tržby za Zboží SR	0,00	0,00	4 400,09	-4 400,09
604300	Tržby za Zboží - Electr.	0,00	0,00	2 901 940,13	-2 901 940,13
604600	Trzby za zboží -treti zeme	0,00	6 700,72	5 805 032,77	-5 798 332,05
641100	Tržby z prodeje majetku	0,00	0,00	570 247,79	-570 247,79
648100	Ostatní provozní výnosy	0,00	0,00	245 714,93	-245 714,93
648200	Zaokrouhl. rozdíly	0,00	0,00	1 038,01	-1 038,01
648300	Spotř. PHM pro soukr. účely	0,00	0,00	127 920,38	-127 920,38
648501	Poštovné	0,00	4 005,46	917 182,62	-913 177,16
662100	Úroky	0,00	-217 401,84	20 463,36	-237 865,20
663100	Kurzové zisky	0,00	226 114,14	1 352 109,91	-1 125 995,77